

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: Mevrouw H. Sahin</p> <p>Raadsleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw L.S. de Bruijn De heer D.R. Cupedo De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.I.M. Dolmans De heer M. van 't Eind De heer M.J. van Enk De heer M.A.J. Ezinga Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E. Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G.A. Kruger De heer J. Loof</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden: Mevrouw S. van Maarseveen De heer M. el Majjaoui Mevrouw W.A.A.M. van Nunen De heer U.H. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer W. Smith De heer E. van der Veer De heer G.L.A. Veerman Mevrouw W. van der Weij De heer M.V. Weterings Mevrouw E. Woudstra De heer A.M. Zoghbi</p> <p>Afwezig:</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder, de heer W. van Damme Wethouder, de heer G. van Malsen Wethouder, de heer M. Wit Wethouder, mevrouw S. van der Waart</p>	<p>Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Mevrouw M.M.A. Tittse De heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)</p>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren, beste leden van de raad. Ik vraag u vriendelijk om plaats te gaan nemen. Ik open de raadsvergadering van de gemeente Rijswijk van dinsdag 15 oktober 2024. Graag heet ik welkom de leden van de raad, de fractieassistenten, onze wethouders, medewerkers, vertegenwoordigers van de media, aanwezigen op de publieke tribune en kijkers online. Daarnaast hebben we ook bij deze raadsvergadering gasten van de raad en ik heet onze gasten van de raad, mevrouw Wesseling en de heer Sandifort, van harte welkom. Ik hoop dat het gesprek met de raadsleden voorafgaand aan de raadsvergadering u nog meer inzicht heeft gegeven in hoe de lokale politiek in Rijswijk werkt. We zijn blij dat u er bent. Er staan vandaag veel interessante punten op de agenda en het kan lang duren, deze raadsvergadering. Uiteraard kunt u de raadsvergadering ook eerder verlaten, maar u mag ook tot aan het einde blijven. U bent van harte welkom. Dan, beste raadsleden, heeft de griffier u vandaag geïnformeerd over het experiment wat u vanavond gaat doen, hè? Vorige vergadering heeft u geëxperimenteerd met spreektijden en uit de wandelgangen weet ik dat dat best goed is bevallen, maar uiteraard gaan we dat nog heel goed met elkaar zorgvuldig evalueren of dat ook de gewenste manier van vergaderen gaat worden. Vandaag gaat werken met twee interruptiemicrofoons. Dat heeft u met elkaar afgesproken en als u straks

gebruik wilt maken van de interruptiemicrofoon, dan raad ik u aan om voorzichtig ook naar die microfoon te gaan lopen en vanaf dat punt zal ik u het woord geven, want anders duurt het misschien iets langer. Uw kaartje, inderdaad, moet u meenemen, zodat zichtbaar wordt voor de kijkers thuis, online, wie aan het woord is. Mocht het niet goed gaan met die kaartjes kan ik altijd natuurlijk als voorzitter ook uw naam noemen en de partijnaam ook. Er zijn mensen die u vandaag gaan ondersteunen. Er was één vraag, de interrupties per woordvoerder. Drie interrupties per woordvoerder, per voorstel, even ter verduidelijking, dus niet voor de hele raad dat u maar drie keer mag interrumperen, ter verduidelijking. Ik hoop dat het allemaal duidelijk is. Geef elkaar ook ruimte, het is ook een experiment. Ik vind het al heel goed dat u het experiment aangaat om te kijken welke werkwijze goed bij u past, dus geef elkaar de ruimte om ook een fout te maken. Dan ook voor deze vergadering, beste raadsleden, vraag ik u respectvol met elkaar om te gaan. De woorden die wij uitspreken hebben betekenis en invloed. Goed om daarvan bewust te zijn. Gezien het aantal bespreekpunten, want daar wil ik ook even kort bij stil staan, omdat we nu ook geen spreektijden hebben, wil ik u om vragen om bij de agendapunten te focussen op het besluit dat voor u ligt en bij het onderwerp te blijven en als u een motie of amendement hebt voorbereid, dat is deze vergadering ook het geval, deze te onderbouwen en zoveel mogelijk herhaling te voorkomen. Het is vandaag ook een feestelijke dag. Ons raadslid Ger Kruger is vandaag jarig, gefeliciteerd. En Ger, namens ons allen van harte gefeliciteerd met je verjaardag. Nog vele gezonde en mooie jaren samen met je dierbaren. Volgens Toon Hermans bestaat het leven uit genieten van de kleine dingen en niet alles zomaar voor lief te nemen. Daarom ga ik ook voor jou het gedicht van Toon Hermans voordragen dat ik ook voor Erik van der Veer had gedaan. Vandaag is de dag. Hij komt maar één keer. Morgen, dan is het vandaag al niet meer. Niet zeuren. Geniet van het leven. Het mag, maar doe het vandaag, want vandaag is de dag. Van harte gefeliciteerd. Heel mooi dat je ook vanavond hier bent in plaats van de verjaardag te vieren. Dat zegt ook iets over uw verantwoordelijkheidsgevoel. Dan ga ik over naar de berichten van verhindering. Bericht van verhindering hebben wij vanuit uw raad ontvangen van mevrouw Niesend-de Haan en van mevrouw Koegler, begreep ik ook, dat is ook doorgegeven, en ik heb de heer El Majjaoui nog niet gezien, maar we hebben geen bericht van verhindering ontvangen. Misschien komt hij later. Mevrouw Woudstra is er inderdaad. Er zijn dus vanavond dan 29 raadsleden aanwezig, maar dan moeten we even wachten of mijnheer El Majjaoui nog binnenkomt. Dan trekking stemmingsnummer. Kijk ik naar onze griffier. Nummer 29. De naam gaan we straks bekendmaken. Mijnheer El Majjaoui komt ook binnen. Dan leden bureau van stemopneming, als voorzitter van het bureau van stemopneming wil ik aan u voorstellen de heer Weterings en als leden mevrouw De Bruijn en de heer Zoghbi. Dan gaan wij door naar de mededelingen. Er is één mededeling vanuit het college, wethouder Van de Waart wil ik graag het woord geven. Zij heeft een leuke mededeling. Aan u het woord, wethouder Van de Waart.

Wethouder Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. We hebben een prijs, dus ik wil ook de raad feliciteren. Ik wou hem ook heel even graag laten zien. We hebben namelijk als gemeente Rijswijk de prijs gewonnen voor de deelmobiliteit en dat is ... Ik ben hier pas drie weken, dus dat is zeker ook aan de besluitvorming hier in de raad te danken, dus het is ook vooral uw prijs. Dus ik dacht, ik neem hem even mee, om de avond goed te beginnen. Gefeliciteerd, allemaal. Ja sorry. De categorie heb ik niet bedacht. Er waren de G5, de G40 en de kleine gemeenten, maar daar hebben we dan ook wel heel erg van gewonnen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart, dat is zeker iets om trots op te zijn als gemeente en zeker ook felicitaties aan u als raad.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Daarmee zijn wij bij agendapunt 2 beland, agendapunt 2, het spreekrecht van de burgers. Er hebben zich geen inwoners aangemeld die gebruik wilden maken van het spreekrecht.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan kunnen we door naar agendapunt 3, vaststelling van de agenda. Ik zie dat de heer Nunnikhoven het woord wil voeren. De heer Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Ja, mevrouw de voorzitter, dank u wel. Ik heb een ordevoorstel. Twee weken geleden hebben we het forum gehad, agendapunt 10, inclusie en discriminatie, waar veel onbegrip was dat wij dit als bespreekstuk wilden. Onderhand, op dit voorstel zijn 28 wijzigingen in vijf amendementen en twee moties. Mijn voorstel is dat iedereen zijn sausje eroverheen mag doen en te zorgen dat het raadsbreed gesteund wordt, want dat verdient dit raadsstuk, want Beter voor Rijswijk is anders bang dat het behandelen van dit, dat de wethouder niet wethouder kan zijn, maar luchtverkeersleider om een landbouw. Dus wij nemen het alsjeblieft met de partijen terug, zodat we het straks unaniem kunnen aannemen. Dat is ons voorstel.

De voorzitter: Dus uw concrete voorstel is om het van de agenda af te voeren, niet te behandelen. Ik kijk naar uw raad wat u van dit ordevoorstel van de heer Nunnikhoven vindt. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Voorzitter, ik steun namens Wij Rijswijk dit voorstel. Ik denk dat het niet goed is dat wij 27 of 28 wijzigingen gaan bespreken en we straks niet meer weten wat we wel en niet willen en ik kan namens onze fractie zeggen dat wij dan niet zeker weten of we dit voorstel wel of niet kunnen steunen, dus ik steun dit voorstel.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Inderdaad in de lijn van de heer Nunnikhoven van Beter voor Rijswijk en mevrouw Irene Jansen-Dirkx van wij zullen als Rijswijks Belang dit voorstel steunen om eigenlijk verdere schaamte te voorkomen dat we hier nog verder lang over moeten praten terwijl er zoveel wijzigingen liggen. Het is ook niet leuk voor het voor het ambtelijk orgaan die dit heeft voorbereid dus vandaar de steun voor het voorstel om het terug te trekken. Alsjeblieft.

De voorzitter: De heer Ezinga.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat we niet moet kijken naar de kwantiteit van het aantal amendementen en moties die voorliggen, maar de kwaliteit van de amendementen en de moties. Dat wil niet zeggen dat ze niet goed zijn, maar dat ze niet op de inhoud per definitie het fundament van het voorstel raken, maar meer tekstuele nuanceringen aangeven. Op basis daarvan ...

De voorzitter: Dus u zegt van, u wilt het bespreken?

De heer Ezinga: Ik zou het willen bespreken.

De voorzitter: Ik wil duidelijkheid hebben van wilt u het bespreken of het voorstel van de heer Nunnikhoven steunen. De heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik vind het een rare gang van zaken om voorstellen terug te halen van de agenda, omdat er amendementen ingediend worden. Dat is echt, vind ik bizar. Wij willen het gewoon bespreken.

De voorzitter: Goed en mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: We gaan graag het debat aan, bespreken graag.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel. Ik heb eigenlijk meer een vraag, in eerste instantie. Wat gebeurt er als we het niet bespreken? Worden dan al die wijzigingen verwerkt of komt er überhaupt een nieuw voorstel nadat het al in het forum is geweest?

De voorzitter: Het wordt dan niet besproken, dus het zal dan op een ander moment, als daar een meerderheid voor is, opnieuw geagendeerd moeten worden en ik denk dat het presidium dan daar iets over zal kunnen adviseren. Even kijken, mevrouw Van Nunen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, ik steun het voorstel niet, zoals de heer Nunnikhoven dat deed, want we weten niet eens hoe de amendementen hier ontvangen worden in de raad. Daarvoor zullen we er eerst over moeten spreken. Dus graag behandeling vandaag.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Dank u, voorzitter. Ja, ook voor mij, behandeling vandaag is voldoende.

De voorzitter: Anderen uit uw raad? Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Ja. Nadat ik uw antwoord heb gehoord en de anderen, willen wij het ook vandaag behandelen.

De voorzitter: Nou, volgens mij is er een meerderheid, ik kijk naar de griffier die heeft meegeluisterd, een meerderheid om het wel te bespreken, dus het wordt besproken als agendapunt 10. Ik wil aan u een voorstel doen en dat heeft betrekking op agendapunt 11. Ik was ook aanwezig bij het forum samenleving en het raadsvoorstel participatiebeleid is uitvoerig besproken. Ook in aanloop naar het participatiebeleid bent u heel erg goed meegenomen. Er is geen motie of amendement voorbereid. De vragen zijn beantwoord, dus ik wil u voorstellen om agendapunt 11 eigenlijk als akkoordstuk te behandelen. Zou u daarmee willen instemmen? Ik zie instemmend geknik.

De heer Van Enk: Nee, voorzitter. Dat vind ik een beetje te kort door de bocht gaan. Het stond als bespreekstuk en als zodanig hebben we dat ook voorbereid. Het is ook belangrijk om je mening in de raad te geven over een voorstel, of je daar nou voor of tegen stemt.

De voorzitter: Nee, maar het is uitvoerig besproken en ik zie, gelet op de lengte van agenda, vind ik dit ook een goed voorstel, omdat een aantal vragen nog open lagen en die zijn beantwoord. Dus het is mijn voorstel aan uw raad. Ik zie dat mijnheer ...

De heer Van Enk: Ik vind het prima als ik overruled wordt daarin, maar ik wijs er wel op dat het in de raad niet alleen om amendementen gaat, het gaat ook over standpunt duidelijk maken in de raad.

De voorzitter: Zeker. Kijk, u kunt ook een uitgebreide stemverklaring doen. Dus als u duidelijk wil maken wat uw standpunt ten aanzien van dit stuk is, kan ik u ook alle ruimte geven om een stemverklaring te doen in plaats van twee termijnen te behandelen en dus dat ter overweging. De heer Loof, VVD.

De heer Loof: Ja, voorzitter, op zich eens met wat mijnheer Van Enk zegt op het einde, maar ik zag dat de partij die hem in principe als bespreekstuk wilde, zag ik ja-knikken toen u het voorstel deed. Dus als zelfs die hem niet meer willen bespreken, dan ... Nou, ik geef het maar mee te overweging, ook naar mijnheer Van Enk. Wat ons betreft kan het als akkoordstuk, namelijk.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Met een uitgebreide stemverklaring kan ik ook tevreden zijn.

De voorzitter: Mijnheer Smith van GroenLinks.

De heer Smith: Dank, voorzitter. De belangrijkste reden waarom het bespreekpunt zou zijn, was het nog niet beantwoord zijn van alle vragen. Die zijn inmiddels binnen en daar zijn we zeer tevreden mee. Dus wij zien het graag als akkoordstuk.

De voorzitter: Ja. Volgens mij doen we er goed aan om het als akkoordstuk te behandelen. En dat ik dan mijnheer Van Enk en andere raadsleden die dat willen de gelegenheid geef om een wat langere stemverklaring te doen. Is dat akkoord? Prima. Dan wordt het 8.

4. Vragen aan de raad

De voorzitter: Ja dan gaan we door naar agendapunt 4, de vragen van de raad. Er zijn door drie fracties vragen gesteld, allereerst door Rijswijks Belang, ondernemers Bogaard. Even kijken, kan ik, de heer Weterings, aan u het woord geven? Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ja, zeker weten, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, op 19 september jongstleden heeft er een gesprek plaatsgevonden in het huis van de stad tussen een aantal ondernemers, winkeliers, in ieder geval niet de minste uit winkelcentrum in de Bogaard met in ieder geval wethouder de heer Van Damme en Rijswijks Belang had zelf ook die mensen aangedragen om het gesprek aan te gaan, maar tot helaas enkele dagen geleden nog geen terugkoppeling gekregen. Dus ik denk, gaan we het gewoon via de raadsvragen doen, helaas. Het had ook informeel gekund. Maar goed, de fractie van Rijswijks Belang heeft dus daarom de volgende vragen: zijn deze ondernemers serieus genomen? Zo nee, waarom niet, zo ja, wat heeft u met hun uitgesproken zorgen gedaan? Deelt u de zorgen van ondernemers? Zo nee, waarom niet. En het klimaat wat er nu heerst, niet alleen bij de ondernemers die zich hebben gemeld, maar bij meerdere met betrekking tot de ontwikkeling van de Bogaard, omgang tussen ontwikkelaars, verhuurders, winkeliers en ondernemers, vindt u dit gewenst hoe het klimaat is? En zo ja, dan graag een toelichting en zo nee, wat kan, gaat of wilt u eraan doen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Van Damme voor het beantwoorden van uw vragen. Wethouder Van Damme.

Wethouder Van Damme: Ja, voorzitter, dank u wel en de heer Weterings en de fractie voor Rijswijks Belang ook dank voor de vragen. En ja, natuurlijk nemen we die ondernemers zeer serieus en heb ik ook alle begrip voor de zorgen die ze hebben geuit. Het zijn ook terechte zorgen, wat mij betreft. Ik heb het gesprek ook als zeer indringend ervaren en ook op een moment dat het komt dat we in die transformatie zitten van het Bogaard stadscentrum waarbij we die signalen ook kunnen meenemen in de processen die we al aan het uitvoeren zijn, met een omgevingsmanager daar, met projectleider, het samenspel met de ontwikkelaars en de winkeliers. Dat gaat niet altijd even makkelijk. Ik heb in dat gesprek ook duidelijk kunnen maken wat onze rol is als het gaat om de onderhandelingen tussen een ontwikkelaar en een winkelier. Daar zijn zeker wel vervolgacties uitgekomen die ik eerst ga terugkoppelen als u het niet erg vindt naar de ondernemers zelf, ga ik hier niet via uw raad doen en onlangs hebben we daar bijvoorbeeld nog een, is daar nog een sessie geweest voor ondernemers op 2 oktober. Dus in die zin zal ik zeker bij ze terugkomen. En nogmaals, die transformatie van de Bogaard gaat ons aan het hart. We transformeren juist de Bogaard een winkel-, stadscentrum tot een goed winkelcentrum voor de toekomst. Daar investeren we ook volop in. Als we kijken naar de start bouw subsidie die is verleend voor De Terp of The Orchard die we met een winkel impuls subsidie

hebben vanuit economische zaken van de grond hebben gekregen. Je ziet de bouw daar ook echt plaatsvinden. Dat brengt onzekerheid met zich mee, dat nemen we ook zeer serieus en daar hebben we ook alle begrip voor en daar gaan we ook op een goede wijze, wat mij betreft, mee om richting de ondernemers. En nogmaals, ik ga de ondernemers sowieso nog terugkoppelen en dat doe ik liever rechtstreeks aan de ondernemers dan ik dat via u doe. Voorzitter, dat was mijn antwoord.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme, voor het beantwoorden van de vraag van Rijswijks Belang. Dan is er nog een set vragen door de fractie van Rijswijks Belang over naheffingen parkeerboetes. Kan ik ook, mijnheer Weterings, u het woord geven?

De heer Weterings: Ja, voorzitter, ook deze zijn van mij. We hebben inderdaad wederom weer vragen over de naheffingen parkeerboetes, want bij de fractie van Rijswijks Belang en ik begreep ook andere partijen, komen er toch weer meerdere klachten binnen van onterechte naheffingen en parkeerboetes. Het is helaas ook niet de eerste keer dat we hier als partij of als fractie of als raad aandacht voor vragen, het speelt al jaren en we beginnen met vraag één: waarom rijdt er een scanwagen op zondag in een gebied, vooral bij de Colijnlaan, waar het op zondag vrij parkeren is? Dan heb ik het over bij de Hoogvliet. Er is een eerdere afspraak over gemaakt. Als ze weten dat een moeilijk gebied is. Er is ook afgesproken met voormalig wethouder Lugthart dat de scanwagen zou worden uitgezet of in ieder geval niet in dat gebied zou scannen als er langsgereden zou worden. En waarom wordt die afspraak niet nagekomen? En hoe kan het nog steeds zo zijn dat het systeem daar niet op is aangepast? En ook gedupeerden geven aan de afgelopen week als ze bellen naar de incasseerder scanhok worden ze eigenlijk van het kastje naar de muur gestuurd, van je moet bij de gemeente wezen, gemeente zegt weer wat anders. Het is eigenlijk een over en weer spel geworden en dat wordt als zeer onprettig ervaren door onze inwoners. We vragen u eigenlijk ja, herkent u zich daarin, in de problemen die de bewoners aangeven? Dan vraag vier, bent u het eigenlijk met de fractie van Rijswijks Belang eens dat na al die jaren en al die klachten dat er eigenlijk een permanent oplossing moet komen voor dit probleem? Zo nee, waarom niet en zo ja, wat kan u er nog eventueel aan doen? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Van de Waart voor de beantwoording van uw vragen.

Wethouder Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Om uw eerste vraag te beantwoorden. Waarom rijdt de scanwagen op zondag in dat gebied? Dat is eigenlijk omdat die door de winkelstraat heen rijdt, waar hij dus dan niet scant, om bij de rest van het gebied te komen waar wel degelijk een parkeerregime geldt. We hebben de vraag inmiddels geüpload, maar ik kan me voorstellen dat u die niet meer heeft kunnen zien, maar als u daarnaar kijkt, ziet u een kaartje en dan kunt u ook zien, want ik heb het natuurlijk nagevraagd, want ik wil het ook zeker weten, dat daar dus ook geen boetes zijn uitgedeeld die zondag, maar de auto moet natuurlijk wel door dat gebied heen. Nou is het zo dat u ook twee foto's had toegevoegd. We konden niet de informatie helemaal uit de foto halen. Dus mochten deze specifieke mensen nog vragen hebben, dan mogen ze zich zeker melden. Heel even kijken. Dat systeem is er wel degelijk op aangepast. Even kijken. Uw laatste vraag gaat over, ik kom straks even naar de derde vraag, want ik denk dat die voor wethouder Van Damme is, maar het systeem is wel degelijk verbeterd. Zo kijken wij er in ieder geval naar. Is het compleet foutloos? Dat is natuurlijk geen enkel systeem en daarom is er ook een beleidsregel coulance en bezwaarafhandeling ingesteld bij de gemeente Rijswijk, dus ook de betreffende personen die zich bij u hebben gemeld, kunnen het beste daar zich bij melden en dan kunnen we inderdaad kijken wat er aan de hand is. Misschien kan wethouder Van Damme nog even naar vraag drie kijken.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van de Waart.

De heer Weterings: Voorzitter, zou ik een aanvullende vraag mogen stellen, alstublieft?

De voorzitter: Ik wil eerst dat wethouder Van Damme uw vraag drie beantwoordt en daarna kunt u nog een aanvullende vraag stellen. Wethouder Van Damme.

Wethouder Van Damme: Nee, terecht. Van het kastje naar de muur sturen, dat is natuurlijk zeer ongewenst en het is ook bekend. Dat hebben we ook al besproken met Cannock Chase dat daar ook een personeelstekort is om al die vragen te antwoorden. Dus in die zin zitten we daar bovenop, blijft het wel een verantwoordelijkheid van Cannock Chase en willen we natuurlijk wel voorkomen dat mensen van het kastje naar de muur gestuurd worden, want dat is absoluut niet de bedoeling en over het proces van inning van naheffingen, dat is toch echt wel een proces wat vele malen is verbeterd ten opzichte van een aantal jaar geleden. Daar vinden af en toe nog fouten wel plaats, zeker, dat gebeurt. De coulanceregeling is vrij uitgebreid. Daar wordt ook heel normaal en ordentelijk mee omgegaan. Dus dat het nog steeds niet onder controle is, dat werp ik echt verder van me. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme, voor beantwoording van vraag drie. Ik wil de heer Weterings vraag of hij nog een aanvullende vraag heeft.

De heer Weterings: Nou, meer een opmerking c.q. vragen. Ik heb inderdaad wel de beantwoording nog even kunnen lezen onder het eten. We kunnen aangeven dat het systeem zodanig ingericht dat op parkeervakken binnen bel code 32225, in het gebied van de Colijnlaan geen naheffing op zondag worden opgelegd. Dat was uw beantwoording. Ik heb dit hier op zondag binnen gekregen van de mensen, dus het antwoord wat u geeft, klopt ook niet. Wat gaat u daaraan doen? U geeft een antwoord daarover wat dus gewoon niet klopt. Ik heb hier het bewijs.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, ik kijk naar wethouder Van de Waart. Wilt u deze aanvullende vraag beantwoorden?

Wethouder Van de Waart: Daarom heb ik de foto's van het systeem toegevoegd, want de Colijnlaan is natuurlijk langer dan alleen het winkelgebied. Dus wij kunnen op dit moment op basis van de foto niet zien waar de auto heeft gestaan. We kunnen wel zien dat er op die zondag de scanauto daar geen boetes heeft uitgedeeld.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart. Mevrouw Woudstra, u wilt ook een aanvullende vraag stellen op deze set vragen?

Mevrouw Woudstra: Ja, graag. Want we hebben eerder ook afgesproken dat we regelmatig evalueren met het parkeerbeleid, ook juist vanwege de problemen die we eerder hebben ondervonden, zodat we niet als raad daar elke keer zelf over hoeven te beginnen, terwijl het natuurlijk wel goed is, als al die signalen binnenkomen, dat ze ergens heen kunnen. Dus ik ben wel benieuwd wanneer we weer een evaluatie hebben, ook om meerdere dingen hierover nog aan de kaart te kunnen stellen.

De voorzitter: Dus uw concrete vraag is wanneer de evaluatie van het parkeerbeleid volgt. Ik kijk naar wethouder Van de Waart of zij dat op dit moment kan beantwoorden of ... Het mag ook later schriftelijk, als u dat niet beantwoorden.

Wethouder Van de Waart: Ik wil het later schriftelijk beantwoorden. Dank u.

De voorzitter: Prima, dank u wel. Dan krijgt u daar op deze vraag nog een aanvullende reactie op. Dan gaan we door naar de set vragen van de fractie van de Partij van de Arbeid, vervolgvragen van Markenlaan. Kan ik de heer Van der Veer het woord geven? Mijnheer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, we hadden wederom vragen gesteld over de aanhoudende overlast rond de Van Markenlaan betreffende het parkeren en de herontwikkeling in dat gebied. U heeft onze vragen uitgebreid beantwoord en wij zullen in ieder geval zorgen dat deze beantwoording bij de mensen in de wijk komen die ons hierover hebben aangesproken. Ik zou in ieder geval het college of de wethouder nog willen vragen of het wellicht een idee zou kunnen zijn dat in gebieden waar herontwikkeling plaatsvindt duidelijke communicatie wordt gebracht door middel van een brief wat bewoners zouden kunnen doen tijdens zo'n periode. Want uit de beantwoording blijkt dat u maar twee klachten hebben bereikt via digitale informatie, via de meldingen BuitenBeter app. Waarschijnlijk is er bij de bewoners niet goed bekend dat ze ook op dinsdagmiddag en vrijdagochtend naar het spreekuur kunnen van de omgevingsmanager c.q. de projectmanager. Mijn voorstel of mijn vraag zou zijn: kunnen we zorgen dat deze bewoners in dit soort herontwikkelingsgebieden duidelijker op de hoogte worden gebracht en wij gaan in ieder geval zorgen dat de beantwoording die u aan ons heeft gedaan deze mensen bereikt. Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dus u stelt nog een aanvullende vraag aan het college. Ik kijk naar het college en geef graag het woord aan wethouder Van de Waart voor beantwoording van uw aanvullende vraag.

Wethouder Van de Waart: Dank u wel, wethouder. Nou, sowieso dank u wel voor de suggestie. Ik begrijp wel dat er al het een en ander gebeurt aan de voorkant, maar het is altijd goed om daar nog even naar te kijken of dat we daar verbeteringen in kunnen doen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart. Dan zijn we aan het eind gekomen van de vragen van de raad, agendapunt 4. Nummer 29 is mijnheer Weterings, de trekking van het stemmingsnummer, dat we dat even helder hebben. Ja.

5. Raadsvoorstel Benoeming 2 leden Raad van toezicht Stichting Librijn Openbaar Onderwijs (RV 24-049)

De voorzitter: Dan gaan we door naar de akkoordstukken. Dat zijn er nu meer, dus agendapunt 5, agendapunt 6, agendapunt 7 en 8. Oh ja, bij agendapunt 5, daar wil ik even een beetje uitzonderlijk het woord geven aan wethouder Bentvelzen, omdat zij daar een korte mededeling wil doen naar aanleiding van een vraag die gesteld werd in de forumvergadering. Wethouder Bentvelzen, mag ik u het woord geven?

Wethouder Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank. Ik heb een toezegging gedaan om het een en ander uit te zoeken naar aanleiding van vraag van mevrouw Ten Brummelaar tijdens de forumvergadering, als ik me het goed herinner. Die vroeg mij namelijk joh, hoe zit dat met die statuten en is het nou per se nodig dat het langs de raad moet, omdat het eigenlijk altijd een hamerstuk is? Dat heb ik uitgezocht, dus dat wilde ik u toch meegeven vandaag, ondanks dat het als hamerstuk op de agenda staat. Gemeenteraden van Rijswijk en Delft hebben eind 2022 de vernieuwde statuten van de Librijn, Stichting Librijn openbaar onderwijs vastgesteld en daarin is vastgelegd dat de genoemde gemeenteraden, van Delft en Rijswijk dus, de leden van de raad van toezicht benoemen dan wel herbenoemen en dat is een tool waarmee uw gemeenteraad vormgeeft aan een wettelijke opdracht om invloed van het openbaar bestuur in de stichting voor openbaar onderwijs te garanderen. Daardoor heeft dit voorstel dus nog akkoord nodig van uw raad en als uw raad op een andere manier zou willen vormgeven aan de genoemde wettelijk opdracht, dan zou ik samen met u, de gemeenteraad van Delft en de Librijn kunnen onderzoeken welke vorm dan beter geschikt is voor de

toekomst. En uiteraard, als we daarin een wijziging aanbrengen, zal daar een statutenwijziging voor nodig zijn, zowel door onze raad als de gemeenteraad van Delft. Voorzitter, dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen, voor uw mededeling naar aanleiding van een vraag die werd gesteld tijdens de forumvergadering. Is er vanuit uw raad behoefte aan een stemverklaring bij dit raadsvoorstel, benoeming twee leden raad van toezicht stichtingen Librijn openbaar onderwijs? Dat is niet het geval, dan is die daarmee vastgesteld.

6. Raadsvoorstel Bodemenergieplan Rijswijk Bogaard stadscentrum en Plaspoelpolder (RV 24-053)

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 6, raadsvoorstel Bodemenergieplan Rijswijk Bogaard stadscentrum en Plaspoelpolder. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is mijnheer El Majjaoui van de Partij voor de Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter, voor het woord. We hebben inderdaad een aantal vragen gesteld omtrent dit thema. Onzes inziens zijn de vragen dan ook in voldoende mate beantwoord. Onze fractie staat nogmaals achter de regulering van het ondergrondse ruimtegebruik. Daar hoort de aanwijzing van het interventie gebied uiteraard in de vorm van bodemenergieplan eenmaal bij. Een logisch stap omdat er landelijk een grote toename is in de aanleg van bodemsystemen en dat aantal zal, gelet op de energietransitie en verduurzaming, alleen maar groeien. Nu de ondergrondse ruimte steeds schaarser wordt, is het van belang hier controle op te houden. Voorzitter, het is belangrijk dat gebouwen verduurzaamd worden met behulp van bodemenergiesystemen, maar we moeten niet uit het oog verliezen dat de bodembescherming een belangrijk aspect is in deze keten, zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase. Deze taken zoals het voorkomen van thermische verontreiniging, lekkage van bodemenergie en dan wel verzilting of verzoeting van onze grondwatervoorraad, ligt bij de overheid. Dan hebben we dit niet over zettingen of staar grote veranderingen bij de juiste wijze gebruiken....

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui, een stemverklaring is kort. Een korte toelichting op uw stemgedrag. Dus geen termijn, maar ... Bent u al klaar?

De heer El Majjaoui: Nou, de laatste wil ik wat meegeven aan de aan de wethouder. Dan willen we meegeven dat toezicht hierop cruciaal van belang is. Verder verwijzen we u naar de brandbrieven van de inspectie leefomgeving en transport die verzonden zijn naar de Tweede Kamer. Tot slot wensen wij u veel succes met het aanwijzen van deze gebieden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Anderen uit uw raad die een stemverklaring? Dat is niet het geval. Daarmee is het raadsvoorstel bodemenergieplan Rijswijk, Bogaard stadscentrum en Plaspoelpolder aangenomen.

7. Raadsvoorstel Aanvullende toetsingscriteria aanwijzingsprocedure lokale omroep (RV 24-050)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7, het raadsvoorstel aanvullende toetsingscriteria aanwijzingsprocedure lokale omroep. Wenst iemand een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan is daarmee het raadsvoorstel aangenomen.

8. Raadsvoorstel Participatiebeleid: Eén gemeenschap, één stad: samen bouwen we Rijswijk (RV 24-044)

De voorzitter: Agendapunt 8, dat is dan nu het raadsvoorstel participatiebeleid, één gemeenschap, één stad, samen bouwen we Rijswijk. Mijnheer Van Enk van het CDA, u wilt geen stemverklaring? Nee? Mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk?

De heer Van Dam: Een uitgebreide, hoorde ik uit betrouwbare bronnen. Nee, sinds 2017 bestaat onze partij en zijn we een groot voorstander van participatie. We geloven er in dat we samen met de inwoners onze stad maken en dat dat onze stad ook beter maakt als die inwoner meedenkt en we hebben sindsdien best wel veel bereikt, sinds 2017 en veel goede stappen gezet en ik denk dat dit participatiebeleid ook een goede stap in de juiste richting is. Een reden waarom wij het in eerste instantie als bespreekstuk wilde wilden laten agenderen is omdat wij een motie 2,5 jaar geleden hebben ingediend voor wijkbudgetten. De motie werd overgenomen, met daarbij de bewoording dat die tijdens de participatie nota een onderzoek af zou zijn. Dat is helaas niet gelukt. Nou ga ik de huidige wethouder daar niet voor verantwoordelijk stellen, omdat het haar voorganger was die dat heeft gezegd, maar we hopen wel dat in de beantwoording, dat we dat volgen, dat we dat onderzoek zo snel mogelijk krijgen en wij zullen daarom ook voorstemmen en we zijn blij met het beleid dat dat in gang kan gaan.

De voorzitter: Hartelijk dank, mijnheer Van Dam, voor uw stemverklaring. Wenst iemand anders uit uw raad een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Dan is daarmee het raadsvoorstel participatiebeleid vastgesteld.

9. Vaststelling verslag 24 september 2024

De voorzitter: Daarmee komen we al bij de akkoordstukken. Ik wil u vragen, kunt u met inachtneming van, als u eventueel een stemverklaring wilt afleggen dan kunt u dat uiteraard nu melden, akkoordstukken 5 tot en met 9 in één keer vaststellen? Dat is het geval? Niemand een stemverklaring bij één van deze akkoordstukken? Nee? Prima.

10. Raadsvoorstel Aanpassing adviesrecht gemeenteraad buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 10, het raadsvoorstel aanpassing adviesrecht gemeenteraad buitenplanse omgevingsplan activiteiten. De heer Loof heeft als eerste ...

De heer Nunnikhoven: Voorzitter, ik weet niet, maar er staat wel het verkeerde raadsstuk op de schermen. Dus ook voor de mensen thuis.

De voorzitter: Dat is inderdaad een goede opmerking, mijnheer Nunnikhoven. Ik kijk even naar rechts. Het wordt opgelost. Kunnen wij door? Dan gaan wij door met de behandeling van het raadsvoorstel aanpassing adviesrecht gemeenteraad buitenplanse omgevingsplan activiteiten en ik heb op mijn lijst dat als eerste de heer Loof een toelichting geeft als voorzitter van de werkgroep. Mijnheer Loof.

De heer Loof: Ja, dank, voorzitter. Het verkeerde voorstel staat trouwens nog steeds op het scherm. Ja, mij werd ook verkort gevraagd of ik heel kort kon toelichten, omdat het presidium natuurlijk een werkgroep had ingericht om hierover te adviseren. Dat heeft de werkgroep gedaan met een intensieve en zeer interessante sessie waar een advies uit is gerold dat wat ons betreft heel duidelijk

de mening van de daar aanwezige raadsleden reflecteerde. Dat is als advies naar het college gegaan en die heeft dat raadsvoorstel uiteindelijk daarmee ingevuld. Daarbij wil ik dus ook meteen gezegd hebbende dat, want ik hoorde van zowel een paar wethouders als raadsleden: kan ik dan ook vragen stellen aan de voorzitter van de werkgroep? Vanaf nu kunnen alle vragen over dit voorstel gericht worden aan het college en mochten er verder nog vragen zijn over de werkgroep over het onderwerp zienswijzen, dan kunnen we dat via het presidium, kan daar nog verder over gesproken worden. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof, voor deze toelichting. Ik kijk naar uw raad. Is er iemand vanuit uw raad? Mijnheer Dolmans staat op mijn lijst van D66. Niet? Zijn er geen vragen? Ik zie op het scherm nog steeds het agendapunt 11 staan. Maar kunnen wij tot stemming overgaan over agendapunt 10? Nog even geduld hebben. Nou, ik zie dat het inmiddels is aangepast. Dank aan de techniek. Agendapunt 10, raadsvoorstel aanpassing adviesrecht gemeenteraad buitenplanse omgevingsplan activiteiten. Uw raad heeft geen vragen, dus het is een duidelijk voorstel. Kunnen wij overgaan tot stemming? Ja? Het gaat goed. We missen, denk ik, nog één stem dan. Met 29 stemmen voor is het raadsvoorstel aangenomen. Nou, dat gaat vlot.

11. Raadsvoorstel Inclusie- en antidiscriminatiebeleid (RV 24-052)

De voorzitter: We gaan door naar agendapunt 11 en dat betreft het raadsvoorstel, inclusie en antidiscriminatiebeleid. Er zijn inderdaad verschillende amendementen ingediend en moties. Volgens mij één motie, meerdere amendementen. Twee moties. Ik wil graag het woord geven, als eerste, aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik had eigenlijk had eigenlijk gehoopt, de goede hoop, dat de wethouder zelf dit raadsvoorstel zou terugtrekken en dat hij had gezien dat er zoveel wijzigingen door zoveel partijen zijn ingediend. Laat ik vooropstellen dat ik ook wel enigszins behoorlijk verbaasd was, het weekend, dat er na het forum waar eigenlijk was afgesproken, meerdere partijen wilden eigenlijk een akkoordstuk, uiteindelijk zei Rijswijks Belang van nou, goed, bij een aantal passages zouden we graag tekst willen veranderen, we wilden het heel graag een bespreekstuk maken, want wij komen met een motie of met een amendement. We werden heel vurig aangekeken door iedereen, in ieder geval door heel veel partijen en allereerste verzoek tot mee tekenen van een paar aantal amendementen waren nota bene zestien, was van D66 en later ook een paar van GroenLinks, nog even contact mee gehad. En ineens kwamen er overal voorstellen, wijzigingen of moties. Denk van, jongens, waar waren jullie in het forum toen dit besproken werd? Ik bedoel, mijnheer Veerman was volgens mij was daar woordvoerder. Ja, ik heb hem alleen maar een keer horen kuchen en een slokje koffie zien nemen, maar hij heeft geen woord gezegd in die vergadering daarover en uiteindelijk kreeg ik nog een boze mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid, waarom een bespreekstuk? Nou, ik zeg, dan kom ik met een motie of een amendement. Uiteindelijk liggen er nu, geloof ik, 28 wijzigingen voor een raadsvoorstel. Ik vind het eigenlijk beschamend dat we dit nu gaan bespreken met zijn allen, ook voor het ambtelijke orgaan die dit voorstel heeft gemaakt. Het zou eigenlijk gewoon de raad sieren om dit gewoon terug te trekken met alles als mijnheer Nunnikhoven ook al zei, met alle ideeën smelt even samen dat we gewoon als geheel, als een inclusieve gemeente, als een inclusieve gemeenteraad dit voorstel gewoon naar buiten kunnen sturen waar eigenlijk iedereen achter zou moeten staan. Maar ik merk, ik proef toch aan een aantal partijen het moet en zal er vanavond weer doorheen worden gedrukt. Oh, wat zijn we inclusief met zijn allen. Wat zijn we inclusief met zijn allen. Er zijn drie, vier partijen die zeggen: doe het alsjeblieft niet. Maar nee hoor, vooral de linkse meerderheid: laten we het lekker er doorheen drukken. Kicken, inclusief jongens. Goed. Nou, dan gaan we maar lekker die al die amendementen

behandelen. Mag ik de orde, alstublieft? Er wordt heel veel gepraat aan de overkant. Voorzitter, dan gaan we nu naar de amendementen toe. Ja, het is heel triest. We hebben inderdaad op het raadsvoorstel, wat we ook in het forum hebben gezegd, zouden we heel graag een aantal wijzigingen zien. Ik ga toch alle wijzigingen dan benoemen. Dat wordt een lange avond. Begin ik bij ons puntje een, pagina 8 van 15. Daar staat in samenwerking met de stichting IDB en met de stichting als trekker gaan we het gesprek aan over uitsluiting en discriminatie aan met inwoners, welzijnsorganisaties en andere partners in de stad door middel van stadsgesprekken en netwerkbijeenkomsten. Wij zouden dat graag gewijzigd willen zien in samenwerking met stichting IDB en met de stichting als trekker gaan we het gesprek aan over uitsluiting, discriminatie met inwoners, welzijnsorganisaties en andere partners in de stad door middel van stadsgesprekken die vrijblijvend zijn om te voeren en netwerkbijeenkomsten die vrijblijvend zijn om te bezoeken zonder verplichting, drang of dwang vanuit de gemeente. Dan puntje twee, daar staat: dit beleid zetten we door, maar breiden wij ook uit. Wij zouden het graag gewijzigd willen zien in: dit beleid zetten we gewoon door, we doen allemaal ons werk, we zijn allemaal gewoon inclusief bezig. Maar om het nou allemaal volledig uit te breiden, ziet onze partij niet helemaal echt zitten. Pagina 12 van 15: het belang van de inclusie en anti-discriminatie dragen we actief uit, ongeacht de gronden we op het plaatsvindt. Wij zouden dat graag gewijzigd willen zien is het belang van inclusief en anti-discriminatie dragen we uit, ongeacht de gronden waarop het plaatsvindt. Waarom zou je iets wat je gewoon normaal doet op je werk, dat actiever moeten gaan doen? Als ik bij een werkgever gewoon mijn werk uitvoer, dan doe ik dat gewoon naar behoren en als hier de gemeenteraad of het orgaan gewoon zijn werk uitvoert, dan is het gewoon prima. Dus waarom dat actief erin? Dus we zouden graag dat actieve eruit willen halen, dat we gewoon het normaal uitdragen zoals we het gewoon horen te doen. Puntje vier, voorzitter, in kwartaalgesprekken, dus we willen dus vier keer per jaar met schoolbesturen, sportverenigingen en maatschappelijke organisaties door gesprekken aan te gaan en op de thema's, inclusief en discriminatie, zou daardoor doorlopend aandacht krijgen. En nou kijken we aan de mogelijkheden voor of het voorzetten van lespakketten en trainingen betrekking tot bewustwording. Wij zouden het geheel graag gewijzigd willen zien, dat in gesprekken met schoolbesturen, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, dat die thema's aandacht krijgen, maar alleen als daar dus ook echt reden voor is. Dus de aandacht, als daar klachten of signalen zijn of meldingen over zijn bij die organisaties, want ik gaat toch even nog een zijspoor maken, ik heb afgelopen weken ben ik geregeld bij verschillende verenigingen geweest op Superzaterdag. Ik heb de Red Lions kampioen zien worden, Taekwondo-Beuk, laatst nog de hockeydames hebben een sprongetje gemaakt. Ben ik ook geweest, heb ik ook met coaches en bestuursleden gepraat en ik heb aan hun gevraagd van nou, hoe zouden jullie vinden als het vier keer per jaar iemand van de gemeente komt en die gaat dan een gesprek aan met jullie over de inclusiviteit, over de inclusieagenda. Ze keken me aan alsof ze water zagen branden en zeiden nou, volgens mij op onze vereniging gaat ontzettend beregoed, maar mocht er wel wat zijn, mocht er wel een klacht zijn of een signaal zijn of discriminatie, dan horen wij het graag, want we hebben reglementen. Elk lid die bij ons zich aanmeldt of bij Vredenburg, die tekenen dat ze voor die inclusie zijn en ook niet mogen discrimineren. Dus als er signalen zijn, zeg het ons, maar we werking hier met vrijwilligers. Wij kunnen niet vier keer per jaar mensen gaan ontvangen om hierover te praten. Kom als er signalen zijn, maar anders vinden wij het in ieder geval een heel slecht idee. Er zijn, begreep ik ook, meerdere organisaties, meerdere verenigingen, die dat ook heel graag willen uiten. Dus we zouden heel graag dat gewijzigd willen zien, dus dat kwartaal eruit halen en dan enkel als er signalen zijn en dan het gesprek aan te gaan. Even kijken, voorzitter, die hebben we gehad goed. Goed, dan hebben we ook nog een puntje dat verschillende door de gemeente gesubsidieerde organisaties in Rijswijk hebben een belangrijke rol en aandacht voor inclusie en het voorkomen van discriminatie. Samen met hen kijken wat hierin beter kan en wat daarvoor nodig is. Ja, we zouden het graag gewijzigd willen zien in verschillende door de gemeenten gesubsidieerde

organisaties in Rijswijk hebben een belangrijke rol bij aandacht voor inclusie en het voorkomen van discriminatie. Helemaal top. Maar nou komt die: samen met hun kijken waar het echt nodig is om het hierin te verbeteren en wat er eten voor nodig is. Dus er maar niet van uitgaan dat het er is, overal, want het is niet overal. Goed, pagina 13 van 15. Er wordt actief gecontroleerd op zowel veiligheid van discriminatie en toegankelijkheid. Er wordt ingegrepen indien nodig zowel Rijswijkers die slachtoffers zijn van discriminatie, zijn getuigen en kunnen dit laagdrempelig melden en weten hoe en waar dit kan. Wij zouden het graag gewijzigd willen hebben in: er wordt gecontroleerd op zowel de veiligheid en discriminatie als toegankelijkheid, er wordt ingegrepen indien nodig. Zowel Rijswijkers die slachtoffer van discriminatie zijn als getuige kunnen dat laagdrempelig melden en weten ook hoe en waar dit kan. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn, ook wanneer je over straat loopt. Indien nodig komt er een campagne om dit te benadrukken. Hierbij kan de focus worden gelegd op meer zichtbaarheid van de stichting en discriminatie.nl zodat mensen weten waar ze terecht kunnen met melding en discriminatie. Nou, we zouden graag dat willen laten vervallen, want u geeft aan in het voorstel dat iedereen zichzelf moet kunnen zijn, ook wanneer je over straat loopt. Maar volgens mij is dit gewoon grondwet, artikel 1 van de grondwet die gewoon moet worden nageleefd. Dus u gaat vragen of de mensen de grondwet willen naleven. Ja, ik vind dit een heel bijzondere vraag. Dus die kan wat ons betreft gewoon vervallen worden. En ook het feit dat er in dit voorstel voldoende is opgenomen en de vraag hoe dit en waar het kunnen melden. We hebben hier discriminatie.nl, we hebben hier een meldloket, hebben hier genoeg loketten waar dat al kan. Dus dat nog eens een keer extra te melden, is wat ons betreft overbodig. Dan puntje pagina 14 van 15 geeft aan: we vinden het belangrijk om bij elke vorm van communicatie stil te staan bij wie we hiermee wel of niet bereiken en of het wel voor iedereen toegankelijk is en hoe we over en met mensen communiceren. Dat geldt zowel voor externe als interne communicatie. Hier zijn we in Rijswijk al druk mee bezig. Wij zouden heel graag dat vervangen zien in: we vinden het daarom belangrijk stil te staan bij de communicatie wie we hiermee wel of niet bereiken, of het wel voor iedereen toegankelijk is en hoe we hierover met mensen communiceren. Dit geldt dan inderdaad voor externe of interne communicatie. Waarom bij elke vorm van communicatie als je de tekst letterlijk leest? Dat betekent van als een persoon binnenkomt en die vraag die moet daar permanent bij gaan stilstaan, bij elk telefoontje wat je opneemt, bij elke mail die je verstuurd, bij elke manier van communicatie, zo staat er bij elke vorm van de communicatie, excuus, moet je daarover gaan nadenken. Dat gaat bij ons een brug te ver. Ik bedoel, denk erover na en het zal gewoon zo moeten kunnen, maar ik denk zelf, als je het op zo'n manier zou gaan doen, dus bij elke vorm van communicatie daarbij moeten stilstaan, dan wordt het ziekteverzuim heel erg hoog, want dan draai je door, dan ben je helemaal aan de inclusiviteit bezig. Dan draai je door. Dan puntje 15 van 15, puntje negen overigens van pagina 15 van 15. Wilt u zetten de komende jaren expliciet in op interne bewustwording en bevorderen van inclusie en voorkomen van discriminatie. Nou, u geeft aan, een apart punt, u gaat u de komende jaren expliciet inzetten op bewustwording, maar dat maar dat doen we al. We hebben al campagnes, we hebben al de week van, we hebben al vlaggen, we hebben wij eigenlijk al alles wat we al doen. Dus waarom de komende jaren dat extra nog eens een keer gaan doen, want dat doen we al. Dus ook dat kunnen we laten vervallen en als het staat omschreven in het raadsvoorstel en u vraagt ook aan, er komt een jaarlijkse communicatie kalender, excuus, met de dagen in het jaar waarop we extra aandacht vragen voor anti-discriminatie en inclusie. We streven daar om jaarlijks een fototentoonstelling in de openbare ruimte te organiseren. Wat ons betreft zou dat ook, even kijken, de eerste zin, ook die bewustwording en bevordering, die kan worden vervallen, want die extra aandacht hoeft niet te worden gevraagd, want als u de agenda uitvoert, staat al benoemd in het voorstel en over het streven van de jaarlijkse tentoonstelling in de openbare ruimte zouden we graag willen zien, als u een tentoonstelling wil houden, prima, we streven ernaar om jaarlijks een fototentoonstelling te houden te organiseren die dan vrijblijvend is te bezoeken. Het gaat bij ons om de vrijblijvendheid

voor de liefhebbers en de geïnteresseerden in bijvoorbeeld het huis van de stad of bij de gesubsidieerde partners. Maar die openbare ruimte dat mensen gedwongen worden of verplicht worden om daar dus naar te moeten kijken, gaat ons wat ver. Houd het lekker bij de liefhebbers, bij de geïnteresseerden en de desnoods ook het huis van de stad daarvoor gebruiken, geen enkel probleem, maar, zoals ik al zei, het hoeft niet voor iedereen te gelden die daar dus geen boodschap aan heeft, waarvoor het wel gewoon normaal is, wat er eventueel op zou komen te staan. Voorzitter, als toelichting op het amendement wil ik wel heel duidelijk zijn en vooropstellen dat Rijswijks Belang niet tegen deze inclusie agenda is of tegen de antidiscriminatiebeleid agenda is. Sterker nog, we staan daarachter en elke gemeente moet er eentje hebben. Het is ook landelijk beleid. Maar waar wij ons wel zorgen om maken, is de drang, de dwang, het gedram op die manier hoe het nu gaat en staat omgeven. Door inclusie collectief op te dringen, verliest u draagvlak onder de meerderheid waarvoor inclusie geen issue is. Het is voor de meerderheid van de Rijswijkers geen issue, maar door dat dwang en gedram en dat pushen, gaan ook de meeste mensen die er totaal geen issue van maken, die gaan zich keren tegen u, laat ik daar gewoon helder in zijn, die gaan zich echt keren tegen u en dat willen wij heel graag voorkomen. Nogmaals, het dringende verzoek, ook aan de wethouder: trek het voorstel terug, maak een rondje langs de fractievoorzitters, laat iedereen zijn sausje eroverheen doen en daarmee hebben een inclusieve agenda voor de gemeente Rijswijk. Alsjeblieft. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van der Weij van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Vandaag hebben we het over inclusie. Inclusie betekent dat iedereen gelijke kansen en rechten heeft, iedereen, maar je weet ook dat vooroordelen en stereotypen een grote rol spelen onze samenleving, ook in Rijswijk en dat zij ervoor zorgen dat niet iedereen gelijke kansen krijgt. Ik neem u even mee. Denk je eens in, en ik spreek jullie allemaal even aan als individu. Je solliciteert voor een baan en je wordt afgewezen en je wordt afgewezen omdat degene die jou selecteert een selectie maakt en die kijkt naar de leeftijd, die kijkt of je dik of dun bent, of je sportief bent, of dat je man bent, of vrouw en je past niet in het plaatje omdat diegene negatieve beelden heeft, bewust of veelal onbewust bij een persoon die sprekend op jou lijkt. Denk het eens in, je ware dubbelganger. Wat oneerlijk dat je niet wordt uitgenodigd, want jij bent die persoon helemaal niet, je bent jezelf. Daarom is het belangrijk dat we onze eigen vooroordelen kennen, door actief beleid. Zoals in de gen is voorgenomen, kan Rijswijk inclusiever zijn, een stad waar iedereen welkom is en we allemaal fijn kunnen leven. We hebben drie amendementen ingediend, kort nog even toegelicht omdat inclusie voor ons allemaal is, nu en in de toekomst, en de uitgebreide toelichting en de wijzigingen staan in de stukken zelf en die heeft u kunnen lezen. Het eerste amendement gaat in op de duidelijke taal, bij inclusie een vereiste, duidelijke taal, de structuur en de taal en vandaar de voorgestelde wijzigingen. Het tweede amendement gaat in op de visie en dat het niet een korte termijn stuk is. Het is niet alleen om coalitieakkoord te borgen en te doen, dat hebben we afgesproken met elkaar, maar ook omdat we lange termijn, in ieder langere termijn willen dat dit geborgd is. Een visie voor inclusie en anti-discriminatie is daar een middel, een doel, een middel om dat doel te bereiken. Het derde gaat over enkele inhoudelijke extra borgen voor inclusie, met duidelijkere toetsing, inspanning en vooruit gericht met ambitie. Ik neem aan dat het voorbeeld over u, u als sollicitant, voor zich spreekt. Inclusie is een belangrijk onderwerp. Er ligt een goed stuk. Laten we daar duidelijk in zijn. En de wijzigingen zijn verbeteringen in lijn met de strekking van het stuk. Laten we inclusie omarmen en het de aandacht geven die het verdient en het samen nog een stukje beter maken in de stukken, voor alle Rijswijkers. Als laatste wil ik nog even ingaan op de motie, de motie over het zichtbaar maken van artikel 1 van de grondwet in het huis van de stad. Als het past binnen bestaande budgetten daarbij, in het kader van inclusie en toegankelijkheid voor et huis van de stad nog een aandachtspunt. De

verbeteringen zijn gaande, zoals u net bijvoorbeeld wellicht heeft gezien. Ik weet niet of u de trap bent opgelopen, maar links werd ook een trapliftje gemaakt. Graag noemen we ook nog een maquette om de toegang verder te verbeteren die eerder is genoemd als suggestie voor verbetering van de toegankelijkheid. Dus twee vragen voor de wethouder, een, past de motie binnen het budget? En twee, denkt u nog aan een maquette Staat die op de planning of is daar geen geld voor? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw De Bruijn van GroenLinks.

Mevrouw De Bruijn: Dank u wel, voorzitter, en ook dank aan het college voor het voorleggen van de inclusie en anti-discriminatieagenda. Namens GroenLinks wil ik graag benadrukken dat wij vertrouwen hebben in de agenda en met name de inhoud daarvan en wij geloven dat deze de juiste visie heeft en ook concrete plannen meegeeft om te werken aan een inclusief Rijswijk, een Rijswijk voor en van iedereen, een visie waar wij volgens mij met zijn allen ook achter staan. Ook vinden wij dat er goede stappen zijn gezet om deze agenda zo inclusief mogelijk op te stellen. Er zijn intern gesprekken gevoerd, er zijn met externe partners gesprekken gevoerd en er is een interactieve sessie geweest met de raad. Ook heeft de raad nu nog de mogelijkheid om te amenderen. De agenda biedt een heldere visie en schept dus de juiste kaders om effectief te kunnen werken aan een Rijswijk waarin iedereen zich thuis voelt. Maar tegelijkertijd erkent GroenLinks dat er ook in onze stad mensen zijn die discriminatie ervaren of te maken hebben met kansenongelijkheid. Daarom is het van belang dat we ons blijven inzetten voor diversiteit en inclusie en dat we het gesprek met elkaar blijven voeren. Wat betreft het amendement welke wij hebben mede ingediend, hierin hebben wij nauw samengewerkt met andere partijen, dank daarvoor. Onze punten zijn hierin opgenomen, namelijk dat er gewerkt wordt aan bewustwording binnen de organisatie en dat nieuw te maken beleid wordt getoetst op het voorkomen van discriminatie. Dan de motie. Samen met de PvdA, de PGNR, het CDA, D66 roepen wij op om in het huis van de stad op een permanente en gepaste plek artikel 1 van de grondwet zichtbaar te maken. Dit is volgens ons een krachtig signaal en dat onderstreept dat Rijswijk voor een inclusieve stad. Door de partners uit het huis van de stad en de kinderrecht ambassadeurs hierbij te betrekken en door dit initiatief te koppelen aan voorlichtingsactiviteiten, creëren we niet alleen meer bewustwording, maar bouwen we ook aan een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft. Laten we daarom samen blijven werken aan een Rijswijk waarin diversiteit gevierd wordt en waar iedereen de kans krijgt om te bloeien. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruijn. Dan geef ik graag nu het woord aan de Nunnikhoven van Beter voor Rijswijk.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Ik had het nog niet verwacht, omdat er mede-indieners van de amendementen waren. Beter voor Rijswijk had het inderdaad als bespreekstuk en we wilden eigenlijk alleen met een motie komen omdat we eigenlijk het gevraagd hadden aan de wethouder als toezegging en de wethouder dat niet kon, dus daarom motie, maar nu wordt het een lang bespreekstuk. We hebben inderdaad een motie ingediend met ik leef mijn eigen leven, omdat er ook inderdaad genoeg mensen zijn, waar je ook van bent, want je bent gewoon mensen en die zich niet geroepen voelen bij wat voor kleur vlag of symbool en vandaar onze motie en ik denk de rest van het stuk was bij ons al gewoon goed. Alleen nu met het aantal amendementen en moties kan het een beetje veranderen. Dus ik denk dat, als er wordt aangenomen, dat we even vijf minuten willen schorsen, zodat ik kan overleggen met mijn fractie, want er kan wat gaan veranderen, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik graag het woord aan de heer Ezinga van de Rijswijkse VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, voor ons ligt een uitvoeringsagenda met een aantal activiteiten en maatregelen die een bijdrage kunnen leveren aan een inclusieve samenleving en discriminatie tegengaat. De Rijswijkse VVD dankt de wethouder voor dit stuk. Tijdens het forum, voorafgaand aan deze raad, hebben wij uitgebreid gesproken over deze agenda. Voor ons een teken dat dit onderwerp aan het hart gaat van deze raad. Echter, de discussie tijdens het forum liet ook nog eens duidelijk blijken dat er geen uniform beeld bestaat over inclusie en op welke wijze we dit moeten uitdragen. Zo zijn er partijen die inclusief volstrekt normaal vinden en logisch en in dat kader het ook niet nodig vinden om extra aandacht eraan te besteden. Immers, het is al normaal. Tevens zijn er partijen die vinden dat we niet iedereen in een hokje moeten stoppen en dat het daarmee goed zou zijn om een dag voor iedereen te hebben, een mensendag, omdat er een groep mensen die zich niet herkent in hokjesgedrag. Als er een groep mensen is die zich niet herkent, plaats je wat de Rijswijkse VVD betreft jezelf in een hokje. Dat noemen we *contradictio in terminis*. Raad, dit is een moeilijk thema. Het versimplificeren ervan leidt tot uitsluiting en het oplossen ervan moet dus niet worden onderschat. Beide stellingnames die ik net noemde, worden uitgedragen met de achterliggende gedachte: ik gedraag me inclusief, dus het versterken van beleid op dit thema is niet nodig. Hier schieten de gedachten tekort. Inclusief ben je niet, inclusief ervaar je. Alleen dan is het beleid succesvol en signalen van mensen die zich niet geïnccludeerd voelen, zijn verontrustend en het complexe is dat je in de wetenschap van exclusie en discriminatie je niet achter gerapporteerde cijfers kan verschuilen. Het taboe om te onthullen dat je anders bent en daarmee niet wordt geaccepteerd, is nog lang niet doorbroken. Denk bijvoorbeeld aan die moeizame trajecten van voetballers die uit de kast durven komen. Dit *dark number* geldt voor elk onderdeel van de maatschappij om geïnccludeerd te zijn. Dit brengt mij bij de ingebrachte moties en amendementen. GroenLinks heeft een sympathieke motie rondom artikel 1 van de grondwet voorgelegd. Wij steunen deze. Inzake de amendementen van D66 is de Rijswijkse VVD verbaasd over de hoeveelheid en met name waarom dit niet in het forum aan de orde is gekomen. Daar hebben we het al over gehad. De tekstuele nuances in het amendement inclusie begin met duidelijke taal, zullen wij steunen. Met betrekking tot het tweede amendement visie voor Rijswijk voor de langere termijn, zullen wij het antwoord van de wethouder afwachten. Ook het derde amendement: iedereen is onderdeel van de inclusie en anti discriminatie agenda overtuigt de Rijswijkse VVD op dit moment niet meteen van de noodzaak. Kan de wethouder ons uitleggen op welke wijze nu beleid bestaat binnen het ambtenarenapparaat om in de organisatie zelf en inzake de lokale beleidsontwikkeling al rekening wordt gehouden met inclusie en het voorkomen van discriminatie? De Rijswijkse VVD zal niet meestemmen met het amendement van Rijswijks Belang. De strekking en de achterliggende argumentatie is wat ons betreft totaal niet in lijn met het gedrag dat op dit moment plaatsvindt in de samenleving. Het geeft een eenzijdig en daarmee gebrekkig beeld van het belang voor Rijswijk. Men vindt het gedram wat plaatsvindt, maar we drukken wel de traditionele Piet er door, terwijl het gemiddelde kind van vier jaar oud het geen barst uitmaakt wie die pepernoot in haar handje schuift. Een eenzijdige visie op inclusie. Tenslotte zal de Rijswijkse VVD ook niet meestemmen met de motie van Beter voor Rijswijk. Zoals aangegeven strookt deze motie niet met de definitie van inclusie en is elke dag die niet in het teken staat van een groep die gediscrimineerd wordt een dag van de mens. Zodra wij in staat zijn om minder dagen hoeven te organiseren waarbij een achtergestelde groep in het teken staat, zijn we pas echt geslaagd in de inclusieve samenleving. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Inclusief en antidiscriminatiebeleid maakt veel los bij mensen. Dat hebben we gezien in het laatste forum samenleving en zien we nu ook weer aan de amendementen. Voorop staat dat het CDA tegen iedere vorm van uitsluiting en discriminatie is. De CDA-fractievoorzitter heeft dan ook vol overtuiging in de verkiezingstijd, op uitnodiging van het COC, een regenboog manifest ondertekend. Daarom vinden wij het positief dat ook in de gemeente Rijswijk, inclusie en antidiscriminatiebeleid, de aandacht krijgt van het college die nodig is. Over de uitvoering zijn we echter niet tevreden. Allereerst hebben wij in plaats van een agenda een beleidsnota gekregen, met uitgangspunten die veel te vaag zijn, om de volgens het raadsvoorstel benodigde visie te ontwikkelen. Daarmee is onduidelijk gebleven wat het college nu eigenlijk wil, een nota of een agenda en hoe het college dat wil. Wij missen verder in het stuk een duidelijke prioritering. Een overzicht van wat al is gedaan, wat gewerkt heeft en wat niet en waarom en wat op grond daarvan goede concrete stappen zijn voor de toekomst. Een voorbeeld van de verwarring die de nota oproept, is de misvatting dat toegankelijkheid hetzelfde is als inclusief en gelijk zijn. Het één is echter een voorwaarde, je moet toegankelijk zijn om het doel, inclusie en gelijk zijn, te kunnen realiseren. Kortom, de nota zelf is geen agenda en ook niet helder. De drie amendementen, het zijn inmiddels vier, geloof ik, waarvan het CDA mede-indiener is, spreken wat dat betreft duidelijke taal. Zij dienen mede tot verheldering en verbetering van het stuk. Dank aan D66 en GroenLinks voor het goede initiatief. Omdat uit de monitor blijkt dat uitsluiting en discriminatie in Rijswijk nog veelvuldig voorkomt, is meer nodig dan dit stuk. Wat wij ook nog missen, is de rol van de gemeente als werkgever en opdrachtgever. Ook in die rollen kan de gemeente inclusie bevorderen en discriminatie tegengaan en daarmee het goede voorbeeld geven. Graag nog meer informatie hierover. Wij steunen het amendement van Rijswijks Belang niet. Beleid vraagt om een positieve stimulans, dat is niet anders met dit beleid en dat is geen gedrang. Tenslotte, wij hebben nog vragen ingeleverd en ook graag daar een antwoord op. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Vandaag spreken wij over de inclusie en anti-discriminatie agenda 2024. Als PvdA Rijswijk staan wij volledig achter het streven van deze inclusieve samenleving waarin iedereen, ongeacht achtergrond, identiteit of beperking gelijke kansen heeft en zich thuis kan voelen. Discriminatie is een fundamenteel onrecht dat de samenleving verdeelt en daarom is dit onderwerp voor ons van groot belang. Uit de discriminatie monitor Haaglanden 2023 blijkt dat het aantal meldingen van discriminatie in Rijswijk substantieel hoger ligt dan in de omliggende regio's. Vooral discriminatie op grond van huidskleur en herkomst blijft een hardnekkig probleem. Dit maakt duidelijk dat er actie nodig is en als PvdA Rijswijk zullen wij ons blijven inzetten voor het bestrijden van discriminatie in al haar vormen. De inclusie en anti-discriminatie agenda biedt hiervoor een solide fundament en we zien vijf belangrijke pijlers die perfect aansluiten bij de kernwaarden van onze partij: samen bouwen aan een sterke gemeenschap, oftewel inclusie, betekent dat iedereen meedoet. We moeten verder kijken dan de usual suspects en juist de groepen betrekken die vaak worden uitgesloten. Als PvdA geloven we dat een sterke samenleving gebouwd wordt op solidariteit en samenwerking. Toegankelijkheid als recht. Toegankelijkheid is niet enkel een wettelijke verplichting, maar een fundamenteel recht. Iedereen moet zonder belemmeringen kunnen deelnemen aan onze samenleving. En of het nu om werk, onderwijs of het gebruik van openbare voorzieningen gaat, wij zullen ons altijd hard maken voor een volledig toegankelijke stad. Gelijke kans voor iedereen. Discriminatie zorgt voor ongelijkheid en sociale uitsluiting. Als PvdA streven wij naar gelijke kansen voor elke inwoner van Rijswijk, ongeacht afkomst, gender, leeftijd of beperking. Onderwijs en werkgelegenheid moet toegankelijk zijn voor iedereen, zonder vooroordelen of drempels. Veiligheid in de publieke ruimte. Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen bewegen in onze

stad, de publieke ruimte behoort aan iedereen toe en wij zullen ons blijven inzetten voor maatregelen die zorgen voor een veilige en inclusieve omgeving, zowel fysiek als digitaal. Bewustwording door communicatie. Heldere en inclusieve communicatie is essentieel. Het doorbreken van stereotypen en het bevorderen van wederzijds begrip zijn cruciaal om inclusie werkelijk te realiseren. Voorzitter, de PvdA Rijswijk heeft zich aangesloten bij het amendement iedereen is onderdeel van een inclusie en anti-discriminatie agenda, samen met D66, GroenLinks, CDA, ChristenUnie en Partij voor Gelijkeid en Rechtvaardigheid. Dit amendement benadrukt dat inclusie niet alleen gericht op specifieke doelgroepen, maar iedereen aangaat. Het herinnert ons eraan dat we als gemeente verantwoordelijkheid dragen voor het welzijn van al onze inwoners en dat we dit thema breed moeten omarmen. Als PvdA staan we volledig achter deze agenda en het amendement. Samen kunnen we bouwen aan een stad waar iedereen gelijke kansen krijgt en zich welkom voelt. Wij roepen dan ook de raad op om dit voorstel te steunen, zodat we daadwerkelijk werk kunnen maken van een inclusieve samenleving waar niemand aan de zijlijn blijft staan. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan geef ik graag nu het woord aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel, voorzitter. Even wat cijfers. Het voorstel en de onderliggende agenda telt achttien pagina's waarvan 15 inhoudelijk. Op deze 15 inhoudelijke pagina's zijn 27 wijzigingen voorgesteld. Dat is ongeveer twee wijzigingen per pagina en of het nu om kleine tekstuele wijzigingen gaat, aanvulling op beleid of verduidelijkingen op teksten, als we deze wijzigingen allemaal aannemen, zou het stuk echt inhoudelijk gaan veranderen. We moeten ons als raad echt afvragen: waar zijn we nu mee bezig? Wij. heeft daarom ook nog de vraag aan de wethouder, want hoe kijkt hij hier tegenaan? Kan hij nog steeds stellen dat er een voorstel is dat inclusief is? Heeft hij daadwerkelijk vooraf alle partijen goed genoeg gehoord om dit stuk in stemming te brengen? En dan ook met alle wijzigingen die erdoorheen komen na stemming? Wij. Rijswijk was namelijk gewoon akkoord met dit voorstel, maar als deze amendementen allemaal in stemming worden gebracht, dan zouden wij onze steun moeten heroverwegen. Want Wij. Rijswijk kan namelijk niet goed inschatten wat de consequenties zijn op bijvoorbeeld financiën of wijzigingen die bij ons, in onze ogen het doel inclusie echt voorbijgaan. Dat betreft de amendementen. Dan de moties. De motie inclusie van BVR, die zullen we niet steunen. We begrijpen de gedachtegang van BVR om inclusie echt kracht bij te zetten door een dag van de mensen, maar 365 dagen in het jaar met bijna evenveel regionale, nationale en internationale dagen waarop je iets kan vieren of herdenken vindt Wij. het echt even overbodig om daar nog een dag aan toe te voegen. De motie van GroenLinks wat betreft het zichtbaar maken van artikel 1 van de grondwet in het huis van de stad middels een kunstwerk, zullen we ook niet steunen. Hoewel het idee sympathiek is, zijn we van mening dat het aandacht geven aan artikel 1 iets is wat je moet uiten in het naleven van het artikel en dat het onderwijs de aangewezen weg is voor de voorlichting. Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan geef ik graag nu het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. De ChristenUnie is blij met dit raadsvoorstel waarin er een anti-discriminatie en inclusie beleid wordt vormgegeven en dat we dat ook verder gaan uitvoeren. Dat is nodig in Rijswijk, zoals ook anderen al hebben genoemd, omdat discriminatie meer voorkomt in Rijswijk dan in andere gemeentes in de regio. En het gaat ons aan het hart, iedereen is gelijkwaardig, iedereen geboren of ongeboren, is geschapen naar het beeld van God. Dat is onze geloofsovertuiging, dat betekent iedereen van waarde is, ongeacht zijn afkomst, kleur of expressie of wat dan ook. Ik heb een paar complimenten, een paar opmerkingen en een vraag. In de eerste plaats

een compliment dat ook het VN handicap verdrag goed in deze nota is verwerkt, dat het echt een onderdeel is geworden van het inclusie en antidiscriminatiebeleid en dat zo ook met het amendement, wat ik zelf ook mee indien, de ambitie van Rijswijk in de toegankelijkheid van de gemeente ook beter vormen kan krijgen. Daar zijn we heel erg blij mee. Dat is echt ook nodig in een vergrijzende gemeente, wat Rijswijk ook is, om de toegankelijkheid van onze gemeente de komende jaren echt als een speerpunt te houden. Een ander punt wat wij sterk vonden aan deze nota was de focus op acties in plaats van groepen. Er is veel gesproken over van hebben we nou alle groepen genoemd en is de gewone Rijswijker nou niet vergeten. Maar het sterke van deze nota is dat iedereen, ongeacht of die discriminatie ervaart of niet, dat iedereen eraan kan bijdragen om discriminatie te laten verminderen. Dan een aantal opmerkingen. Er worden wel een aantal groepen genoemd. Er wordt ook meerdere keren gerefereerd aan het regenboogakkoord en er wordt ook meerdere keer gerefereerd aan genderidentiteit, genderexpressie, maar het woord vrouw komt maar een keer voor in de nota en het woord meisje nul keer, terwijl we ook een gemeente zijn waarin huiselijk geweld tegen vrouwen hoog op de agenda staat. En dan verbaast het mij eigenlijk dat vrouwen en meisjes niet die aandacht even of even genoemd worden in deze nota, terwijl we ook trends zien in de samenleving waarin de vrouwenkleedkamer of de meisjestoiletten worden omgeturnd tot genderneutraal. Laten we even alert blijven dat we meisjes en vrouwen niet vergeten. Ook voor hen geldt een inclusie agenda. Ze hebben hun eigen rechten, een eigen recht op eigen plekken, veilige plekken. Een andere opmerking, als de wethouder hiermee aan de slag gaat, denk ook aan regionale afspraken, vooral als het gaat om toegankelijkheid en gehandicaptenvervoer en parkeervergunningen bijvoorbeeld. Let op dat het ook voor mensen die een invalide parkeerkaart hebben of invalide zijn, dat zij in de regio, waar zij verschillende zorgaanbieders langs moeten gaan, dat het makkelijker voor hen is om overal te parkeren. En dan als laatste de motie over een plaquette. Aan de ene kant vind ik het een hele sympathieke motie om onze aandacht daarop te vestigen, andere kant, het kost ook geld. En ik vind ... Je kunt zeggen, een traplift vind ik een nuttiger besteding dan een plaquette, omdat dat nu niet aan de orde is. Dus ik kan me voorstellen als de wethouder zegt ja, qua geld wordt het moeilijk, dan ben ik tevreden dat die traplift, daar zijn ze er nog mee bezig dat die gerealiseerd wordt. Maar ik verwacht een goed antwoord van de wethouder op de vraag van is er geld voor de uitvoering van die motie? Dat hoor ik graag. Dus dat dat was maar één vraag eigenlijk en een opmerking. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik graag nu het woord aan de heer El Majjaoui van de Partij voor de Gelijkeid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter, voor het woord. Voorzitter, vooroordelen of ongelijkheid op basis van huidskleur, geloof of culturele achtergrond zoals raciale profilering of het niet krijgen van een baan vanwege een naam, zijn helaas hedendaagse problemen in onze samenleving. Ik neem aan dat iedereen de recente hoofdzaak in onze stad zich nog kan herinneren. Een vrijwilliger, oftewel een kanjer die zich belangeloos inzet voor het algemeen belang, krijgt een stortvloed aan negatieve reacties en zelfs doodverwensingen naar haar toe geslingerd en het zit nog vers in onze geheugen, voorzitter. Dit is puur islamofobie en moslimhaat. En we kunnen hier nog in niet er omheen draaien. Deze vorm van discriminatie steekt nog steeds de kop op in onze samenleving. Ik kan nog wel doorgaan met tientallen voorbeelden, maar dat laat ik u even besparen. Voorzitter, het is daarom zo belangrijk om deze vorm van discriminatie te blijven benoemen en bespreekbaar te maken. Het is zorgwekkend als een groep of een individu niet gelooft in diversiteit en inclusie, wat kan leiden tot onbewuste uitsluiting of ongelijkheid, ofwel een blinde vlek te noemen. Een blinde vlek voor deze thema's kan voortkomen uit onwetendheid, persoonlijke ervaringen of zelfs angst voor verandering. Een blinde vlek in deze context van diversiteit en inclusie, verwijst ook naar situaties waarin iemand zich niet bewust is van zijn of haar eigen vooroordelen. Dit kan leiden tot het

negeren of ontkennen van de waarde van verschillende perspectieven en ervaringen. Ook het bagatelliseren van anti-discriminatie ondermijnt ernst van het probleem en die impact op individuen en gemeenschappen. Daarom is het essentieel om discriminatie niet alleen te erkennen, maar ook actief te bestrijden. Door bewustwording te creëren en de gevolgen van discriminatie te benadrukken, kunnen we een cultuur bevorderen die diversiteit waardeert en bevordert. Dat is al niettemin blijkt het helaas een uitdaging om de sceptici te overtuigen van de voordelen van diversiteit. Daarom is een sterke anti-discriminatie agenda belangrijk om gelijkheid te bevorderen en vooroordelen te bestrijden. Toch willen we enkele punten ter ondersteuning meegeven, voorzitter. Het versterken van bestaande antidiscriminatie wetgeving dan zorgen voor betere handhaving, deugdelijke aanpak van discriminatie en racisme, invoeren van bewustwordingsprogramma's. Biedt hulp aan middelen en middelen aan mensen die discriminatie hebben ervaren, stimuleren van diversiteit en in wervingsprocessen en bedrijfspraktijken. Tot slot het faciliteren van gesprekken tussen verschillende groepen of gemeenschappen om wederzijds begrip te vergroten. Voorzitter, inclusie gaat verder dan diversiteit. Het verwijst naar het creëren van een omgeving waarin alle individuen, ongeacht wie ze zijn, zich welkom, gewaardeerd en betrokken voelen. Uiteindelijk moet het leiden tot een rechtvaardige samenleving waar iedereen zich zelf kan zijn en dus niet alleen in woorden, maar ook in daden. Daarom is het essentieel om zowel diversiteit als inclusief te bevorderen, zodat iedereen de kans kan krijgen om zijn of haar volledige potentieel te bereiken. Voorzitter, voor wat betreft de amendementen, daar heeft onze fractie meegetekend. Betreft de eerste visie voor Rijswijk voor de lange termijn. Uiteraard geldt ook voor lange termijn een visie die gewaarborgd blijft dat dat ook het beoogde doel bereikt wordt. Dat betekent dat een inclusieve samenleving binnen haar bereik blijft. Dit gaan wij ten harte te ondersteunen. En wat betreft dat amendement één inclusie begint bij duidelijke taal. Nou, het is meer tekstueel dan inhoudelijk. Het is wat scherper en de juiste volgorde, tekstueel, en die ondersteunen we eveneens. En wat betreft het amendement drie, iedereen is onderdeel van de inclusie en anti-discriminatie. Ook scherpe teksten, de juiste volgorde en tekstuele wijzigingen dus nog steeds recht aan de inhoud. Voor wat betreft de motie: artikel 1 van de grondwet. Ja, deze motie is van GroenLinks, die hebben we van harte ondersteund. Nou, dat deze motie had onze fractie destijds ook in zicht om die in te dienen. Dus ik denk, nou, misschien is die gestolen. Nee hoor, grapje. Wij ondersteunen hem van harte en ik ben blij dat we bondgenoten hebben in onze gemeenteraad. Deze motie onderstreept nogmaals de waarde van dit artikel, het eerste artikel van de belangrijkste wet, oftewel het fundament waarop de Nederlandse samenleving als rechtstaat is gebouwd. En dit artikel mag wat mij betreft zichtbaar worden in het publiek. Tot zover, voorzitter

De voorzitter: Dank u wel, de heer El Majjaoui. Dan zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van uw raad. Dan ga ik wethouder Van Malsen het woord geven om te reageren op de vragen die u heeft gesteld en hem vragen ook te reageren op de ingediende amendementen en moties. Mijnheer Van Malsen, aan u het woord.

Wethouder Van Malsen: Ja, dank u wel, voorzitter, dank ook aan uw raad voor alle vragen en ook de ingediende moties. Ik denk dat ik eerst even op een aantal vragen inga en dan zal ik mijn appreciatie geven van de moties en de amendementen. Even kijken, te beginnen met D66 die vroeg naar hoe het gegaan is, wat is er gebeurd met de maquette voor blinden en slechtzienden. Daar is een offerte voor opgevraagd en er is ook een presentatie gegeven van die maquette. Alleen het bleek toch een iets te dure aangelegenheid te zijn, om dat uiteindelijk te doen. Het paste niet binnen de budgetten die we daarvoor hadden. Dus vandaar dat dat niet door is gegaan. Dan verder naar de VVD. De VVD vroeg naar hoe inclusie en anti-discriminatie nu binnen de organisatie geborgd wordt, als ik de vraag goed heb begrepen. Dat doen we op een aantal manieren. We hebben de brede welzijnsnota en het onderdeel van de brede welzijnsnota is coalitie inclusief. Die helpen ons met het opstellen van

inclusieve initiatieven en inclusief beleid. We hebben ook de klankbordgroep toegankelijkheid. Die zorgt er ook voor dat ... Of die kunnen we om advies vragen om te borgen dat beleid en de uitvoering daarvan in ieder geval aan toegankelijkheid, voornamelijk fysieke toegankelijkheid, voldoet. Er zijn ook trainingen en voorlichtingen gegeven, ook intern en dat gebeurt nog steeds, onder andere in samenwerking met de stichting IDB. Uiteraard hebben we ook nog de adviesraad sociaal domein die, net als dat ze op dit stuk advies hebben gegeven, ook het college en uw raad van advies voorziet op raadsvoorstellen. Even kijken, want dat waren eigenlijk alle losse vragen die ik heb genoteerd buiten de amendementen om. Dus ik zou, voorzitter, nu graag verder willen met mijn appreciatie van de moties en de amendementen. Ik wil wel even een kleine procesopmerking maken vooraf, want volgens mij staat het uw raad altijd vrij om raadsvoorstellen te amenderen en om moties in te dienen en er werd mij ook gevraagd naar wat is mijn mening nou van het aantal moties en het aantal amendementen dat hiervoor ligt. Nou, volgens mij spreekt daar een enorme betrokkenheid bij dit onderwerp uit van uw raad en daar ben ik, persoonlijk in ieder geval, alleen maar heel blij mee en ik denk dat het inhoudelijk ook ... Dat we inhoudelijk ook een heleboel kunnen zeggen over deze amendementen. Dat ga ik nu ook doen. Te beginnen met het amendement van Rijswijks Belang. Dat amendement roept eigenlijk op om een aantal zaken af te zwakken en een aantal zaken te laten vervallen die naar ons idee juist essentieel zijn voor het uitvoeren van de ambities die in dit inclusie en anti-discriminatie programma staan. Er wordt gesproken van dwang. Nou, het is echt absoluut niet het idee dat er iets in deze agenda aan iemand opgelegd wordt. Dat kunnen we ook helemaal niet en dat doen we ook helemaal nooit. Gesprekken met bijvoorbeeld sportverenigingen, met mensen in de stad middels de stadsgesprekken, zijn natuurlijk altijd vrijblijvend en altijd op uitnodiging. We gaan mensen helemaal nergens toe dwingen. Er wordt ook gesproken van gedram. Nou heb ik zelf drie jonge kinderen en ik heb daardoor wel een specifieke definitie van gedram geleerd en uit de amendementen, uit het amendement van de heer Weterings en van Rijswijk Belang, maak ik op dat die fractie een andere definitie van het woord heeft. Maar dat mag. We mogen van mening verschillen en ik denk dat het ook juist goed is dat we daar het goede gesprek over voeren. En dat is ook precies waar deze inclusie agenda op toeziet.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, ik zie dat mijnheer Weterings u wilt interrumpen. Mijnheer Weterings, u krijgt het woord om te interrumpen.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Heeft mijnheer Van Malsen, de wethouder, na alle berichtgevingen van de afgelopen weken gezien wat er is ontstaan in de samenleving aan die duizenden berichten ook van Rijswijkers. Sluit u daarvoor uw ogen of noemt u dat dan misschien dus geen gedram, vindt u dat kinderachtig gedrag. Wat al die 1000 reacties hebben aangetoond? Bent u daar blind voor?

De voorzitter: Wethouder Van Malsen, wilt u daarop reageren?

Wethouder Van Malsen: Voorzitter, als het gaat om discriminatie en een stortvloed aan reacties, zou ik graag ook, wat trouwens een aantal van uw raadsleden ook gedaan heeft, iedereen in herinnering willen brengen wat er gebeurde toen de poster van Moeslima omhoog ging, een aantal maanden geleden, en zij ook duizenden reacties en berichten kreeg die vooral haar opriepen om ... Nou, ik zal ze maar niet herhalen, maar daar zaten hele fikse vervelende berichten tussen, zelfs doodsb bedreigingen. En dat duidt er op dat er, volgens mij, nog steeds een serieus gesprek te voeren is in onze samenleving over discriminatie en over uitsluiting. Dat is dus ook waar deze agenda op toeziet en het amendement van de fractie van Rijswijks Belang, zoals ik al zei, zwakt die agenda dermate af dat we een aantal ambities uit die agenda voor dit beleid niet kunnen uitvoeren. En vandaar dat ik me ook zou willen ontraden bij dezen, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Van Malsen. Een tweede interruptie van de heer Weterings

De heer Weterings: Voorzitter, de vraag was of u blind ben voor alle 1000 reacties die vragen om nuance. Al die mensen die die acceptatie allang hebben waar het geen issue voor is, die vragen om die nuance. Waarom sluit u daar uw ogen voor?

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, wethouder Van Malsen.

Wethouder Van Malsen: Voorzitter, een belangrijke pijler van deze agenda is om in gesprek te gaan met de stad, om in gesprek te gaan met de inwoners, precies daarover waar men van mening verschilt. En ik nodig de heer Weterings en alle mensen die hij nu net noemt, van harte uit om deel te nemen aan die stadsgesprekken, om deel te nemen aan die gesprekken die we met verenigingen willen voeren. Juist omdat dit zo'n belangrijk onderwerp is. Wat ook blijkt uit al die reacties die hier online en offline op komen.

De voorzitter: Nog een laatste interruptie van de heer Weterings.

De heer Weterings: U geeft aan of wij dus mee willen gaan om al die gesprekken te gaan voeren, maar het is niet nodig bij misschien 95 procent van al die verenigingen. Wat gaat u daar doen bij die mensen? Het zijn vrijwilligers, het zijn vrijwilligers. Die hebben daar de tijd niet voor, want het zit allemaal inclusief. Er hangen vlaggen, er zijn protocollen, er zijn contracten die worden getekend. Die verenigingen zitten niet op uw komst te wachten, want het is al inclusief daar.

De voorzitter: Wethouder Van Malsen, wilt u daarop reageren?

Wethouder Van Malsen: Ja, voorzitter, nogmaals, zoals al gezegd, de gesprekken, zowel met verenigingen als met inwoners in de stad, zijn geheel vrijblijvend en op uitnodiging, wat ik net ook al zei, de heer Weterings en iedereen die hij nodig acht om mee te nemen, zijn van harte uitgenodigd. Maar ik bespeur uit de laatste interruptie van heer Weterings dat die niet op die uitnodiging in zal gaan, dat vind ik jammer. Even kijken, het volgende amendement is het amendement van D66 en anderen, visie voor Rijswijk voor de lange termijn. Nou, dit amendement roept op om een aantal tekstuele zaken te veranderen, met name de titel van de inclusie agenda of de inclusie en anti-discriminatie agenda en dat is wat betreft uitvoerbaarheid natuurlijk helemaal prima. Dus het oordeel daarover laat ik verder aan uw raad. Het volgende amendement inclusie begint met duidelijke taal. Daar heb ik wel een aantal inhoudelijke opmerkingen over. Te beginnen met het eerste punt die het stukje over onze anti-discriminatie voorziening verplaatst naar elders in het stuk en er een zin aan toevoegt. Nou, die verplaatsing, dat vind ik niet zo'n probleem, maar de zin die eraan toegevoegd wordt is in Rijswijk wordt dit uitgevoerd door het platform Rijswijk Inclusief. En als ik dat letterlijk lees, dan staat er eigenlijk dat wij onze anti-discriminatie voorziening, dat wil zeggen stichting IDB, zouden gaan vervangen door Platform Rijswijk Inclusief terwijl Platform Rijswijk Inclusief is eigenlijk niet meer dan een website en een instagrampagina die weer beheerd wordt door stichting IDB. Dus ik zou de indieners willen uitnodigen om die tekst iets aan te passen door bijvoorbeeld die laatste zin om te schrijven op een manier waarop we wel Platform Rijswijk Inclusief kunnen gebruiken om de bekendheid van stichting IDB te vergroten, maar we dus niet impliceren dat we de hele stichting daarmee niet meer als onze anti-discriminatie voorziening hanteren, want dat zou jammer zijn, ook omdat we dat niet zonder stichting IDB kunnen en zij verzorgen ook de anti-discriminatie voorziening voor een groot deel van de gemeenten in Zuid-Holland. Dus mijn vraag aan de indieners zou zijn of zij bereid zijn om die laatste zin in het eerste punt te wijzigen. Want dan kan ik het gewoon oordeel raad geven. Dan het andere amendement van D66 en anderen, iedereen is onderdeel van de inclusie in anti-discriminatie agenda. Daar worden ook een aantal wijzigingen voorgesteld, te beginnen met een aantal dingen rondom onder andere de verkiezing voor meest

toegankelijke gemeente van Nederland. Ik interpreteer die wijziging als een aanmoediging om aan vergelijkbare verkiezingen mee te doen, want de verkiezing voor meest toegankelijke gemeente van Nederland, daar doen alle gemeenten automatisch al aan mee. Uiteraard kunnen we nog meer proberen om die verkiezing te winnen, zoals we dat ook dit jaar geprobeerd hebben, overigens. Helaas is het dit jaar ... Of helaas, het is natuurlijk hartstikke fijn voor de gemeente die het gewonnen heeft, maar dit jaar is de gemeente Oude IJsselstreek de winnaar van deze verkiezingen geworden. Ik wil daar ook nog de kanttekening bij plaatsen dat deze verkiezing specifiek, dus de meest toegankelijke gemeente van Nederland, de toekomst daarvan is enigszins onzeker, omdat het geld wat gemoeid is bij het programma waar deze verkiezing uit voortkomt, daar is nog niet zeker van of dat geld nog beschikbaar zal zijn de komende jaren. Maar goed, zoals ik al zei, ik neem het als aanmoediging mee, mocht het amendement het halen, om aan vergelijkbare verkiezingen mee te doen. Het volgende punt, punt drie, gaat over het werkgever servicepunt en roept op om extra inspanning te plegen voor mensen met een beperking. Nou zitten er al twee werknemers vanuit het werkgevers servicepunt specifiek op dit onderwerp en het beleid dat zij uitvoeren wordt medio volgend jaar geëvalueerd. Dus mijn suggestie zou zijn, althans mijn interpretatie van dit punt is dat we bij de evaluatie van het werk dat zij gedaan hebben, dus medio 2025, mocht dit amendement aangenomen worden, dit punt weer meenemen om de aanbevelingen van die evaluatie te kunnen verwerken, dus als de indieners dat oké vinden, dan hoor ik dat uiteraard graag. Dan punt vier, nieuw beleid wordt getoetst op het voorkomen van alle vormen van discriminatie. Zoals het er nu staat, zou ik dit moeten interpreteren als wij moeten een toetsingskader hebben voor al het nieuwe beleid, dus alle verordeningen, alle collegevoorstellen, alle raadsvoorstellen waar al dat beleid aan getoetst moet gaan worden. Dat zou betekenen dat je iemand daarvoor in moet huren, om dat kader in eerste instantie te maken en ook om die toetsing uit te voeren. Nou, die uitvoering van de toetsing hoeft niet per se bij dezelfde persoon te liggen. Maar dat betekent wel dat de rest van ambtelijke organisatie getraind zou moeten worden in een dergelijke toetsing. Nou, dat betekent nogal wat en we hebben daar even heel vluchtig van proberen uit te rekenen wat dat dan ongeveer zou betekenen. Maar ga ervan uit dat je een medewerker op hbo-niveau nodig hebt om dit te doen voor minimaal een jaar. Nou, dat is toch al gauw een ton per jaar, dus dat is een boel geld. Ik zou de indieners van dit amendement willen aansporen om ook dit punt te wijzigen en enigszins af te zwakken door bijvoorbeeld ervan te maken, binnen bestaande budgetten en formatie toetsen we het beleid zoveel mogelijk op het voorkomen van alle vormen van discriminatie. Want het laat ook ruimte over voor evaluatie op de langere termijn, mocht er toch blijken dat we niet ver genoeg zijn gegaan of niet genoeg hebben kunnen doen, dan kunnen we altijd nog aan uw raad vragen of kan uw raad met een initiatief voorstel komen om die toetsing uit te breiden. Dat was dat amendement, dus een aantal suggesties aan de indieners om het amendement aan te passen en dan zou die oordeel raad kunnen krijgen en anders zou ik ze moeten ontraden omdat ze ofwel te veel geld kosten, of wel als consequentie hebben dat onze anti-discriminatie voorziening ter ziele gaat. Dan de motie van GroenLinks en anderen. Ik denk de belangrijkste vraag daarover, ik sta heel positief tegenover deze motie, ik denk dat het een mooi initiatief is om artikel 1 uit de grondwet ergens zichtbaar te laten zien op een permanente manier. Ik denk dat het ook heel mooi zou zijn als we daar de kinderrechten ambassadeurs, de bieb, Trias, Welzijn Rijswijk, het liefst de hele stad daarbij kunnen betrekken om er ook echt een inclusief project van te maken. De vraag werd gesteld: is daar dan ook genoeg geld voor? Nou, de motie zelf roept op om dit te bekostigen uit bestaande budgetten voor emancipatie en anti-discriminatie. Veel van dat geld gaat naar subsidies voor bijvoorbeeld Stichting IDB, voor bijvoorbeeld het COC voor andere organisaties. Maar we hebben ook budget beschikbaar binnen de brede welzijnsnota, binnen de uitvoeringsagenda welzijn. Nou, die zijn we nu vorm aan het geven, omdat we die willen vervlechten ook met ons armoedebeleid. Dus dat betekent dat, als deze motie aangenomen wordt, dat we dat gewoon mee kunnen nemen, daar moet wel ruimte voor te vinden

zijn. En de motie, ik leef mijn eigen leven van Beter voor Rijswijk verzoekt het college om een dag per jaar stil te staan bij de mens zonder wie dan ook in een hokje te plaatsen. Aangezien de motie er nadrukkelijk toe oproept om geen vlaggen te gebruiken zou het betekenen dat we dus op 6 mei iets van een bericht op de social media of op de website zouden moeten plaatsen, met daarin aandacht voor de Rijswijkse mens. Althans, dat is dan hoe ik deze motie zou interpreteren en mocht dat anders liggen, dan verzoek ik de indieners ook in de tweede termijn om daar nog wat aanvullende toelichting op te geven, maar zoals die nu ligt is die wat mij betreft uitvoerbaar en dan laat ik het oordeel verder aan uw raad om daar wat van te vinden. Voorzitter, dan ben ik volgens mij door alle moties, amendementen en vragen heen en dan was dat het in mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen, voor het beantwoorden van de gestelde vragen en uw reactie op de ingediende amendementen en moties. Dan kijk ik naar uw raad voor de tweede termijn en geef ik de Weterings het woord. Wilt u het gebruikmaken van de tweede termijn?

De heer Weterings: Ja, zeker, voorzitter. Dat ik het jammer vind om toch te proberen dat er toch vanavond iets er doorheen wordt gedrukt. We hadden graag gezien dat er een raadsbreed voorstel al op steun kon rekenen. Er is ruimte om dat alsnog te doen, dus ik vind het jammer dat het er toch doorheen wordt gedrukt. Nog even benadrukken dat er 35 klachten zijn geweest het afgelopen jaar, dat we zeker van mening zijn dat die moeten worden onderzocht om de excessen aan te pakken en keihard ingrijpen waar nodig is. Maar wat ons betreft is dat in een heel groot deel, ik denk misschien wel het allergrootste deel van Rijswijk overbodig. Op twee punten zou ik eigenlijk willen ingaan, dat was het leuke grapje van de VVD over de pepernoot, hartstikke leuk, die incasseer ik, maar ik zou dat wel willen antwoorden dat gelukkig zijn er veel Rijswijkers die wel trots zijn op onze cultuur en traditie en die trots heeft de VVD al jaren geleden verloren. Dan kun je ook goed zien aan de verkiezingen, waarbij ze tien zetels verloren landelijk en een lokaal.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, ik zie dat mijnheer Ezinga u wilt interrumperen. Mijnheer Ezinga. Ik geef u graag het woord.

De heer Ezinga: Nou, mijnheer Weterings, die incasseer ik ook. Daar doe ik niet moeilijk over. Kunt u mij nog een keer de definitie van inclusie geven, volgens u?

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: De definitie van inclusie is dat iedereen mag zijn wie die wil zijn en ook degene die voor traditie en cultuur is, dus ook ik.

De voorzitter: Mijnheer Ezinga, wilt u nog een interruptie plegen?

De heer Ezinga: En als iemand niet inclusiviteit ervaart, hoe gaat u er dan mee om?

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Dan blijf je in gesprek en dan respecteer je elkaars normen en waarden, die vrijheid heeft iedereen voor zichzelf. Ook artikel 1 van de grondwet, ook de vrijheid van meningsuiting, dan ga je met elkaar in gesprek en je respecteert elkaar. Je laat elkaar met rust, normen en waarden, die respecteer je van elkaar.

De voorzitter: Mijnheer Ezinga, derde interruptie.

De heer Ezinga: Dit is mijn laatste interruptie hoor, want dit geeft helemaal geen antwoord op mijn vraag hier. Uiteindelijk is inclusie iets wat je ervaart. Dat heb ik net ook proberen uit te leggen. Maar u geeft totaal geen blijk van enige oplossing hoe we die mensen dan daadwerkelijk gaan helpen, die

mensen die zich niet durven melden uit angst, want ik heb het voorbeeld net gegeven van de voetballer die net uit de kast komt. U geeft aan over 35 gerapporteerde cijfers. Dat is onzin. Dat is onzin. En u zou de publicaties moeten lezen en u zou eens een keer moeten nagaan wat inclusiviteit echt is. En als u komt met uw traditionele Pieten, dan is het absoluut een hypocriete wijze van inclusie.

De voorzitter: Via de voorzitter, mijnheer Weterings. U moet wel even wachten totdat ik u het woord geef. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Het is jammer dat de heer Ezinga zegt dat wij niks eraan hebben bijgedragen. Volgens wij waren we het allereerst met een amendement met daarop elf wijzigingen in het voorstel. Dus hoe bedoelt u, u heeft er niet aan bijgedragen? We hebben elf voorstellen aangedragen. Dus die vlieger gaat niet op.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, wilt u doorgaan met uw tweede termijn?

De heer Weterings: Ja, voorzitter, zeer zeker. Dan heb ik eigenlijk nog een laatste vraag. Die ga ik wel heel genuanceerd brengen. Die vraag is voor de Partij Gelijkheid en Rechtvaardigheid. Ik wil sowieso de partijen complementeren dat ze inderdaad opnemen voor de islamfobie en vooral dus voor de moslimgemeenschap. Daarmee onze complimenten, maar ik had wel een vraag aan de heer El Majjaoui of bij het vrijdagmiddaggebed die op vrijdag is bij Amal, in Steenvoorde-Zuid, of daar homo's, lesbisch, transgenders, dragqueens en non-binaire mensen welkom zijn om daar vrijdag bij aan te sluiten, hebben die daar de vrijheid voor?

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui. Wilt u daarop reageren?

De heer El Majjaoui: Zeker ga ik daarop reageren. Nou, ik ervaar dit als spijkers op laag water zoeken. Genders of homo's of een mens, het zijn gewoon mensen van vlees en bloed, dat heb ik toch vorige keer al gezegd. We hebben dat volledig respect voor en die zijn van alle tijden van harte welkom in mijn huis, in het open openbaar vervoer, in publiek toegankelijke ruimtes zijn deze mensen en iedereen van harte welkom. Dus ik weet niet wat hierachter schuilt en wat u bedoelt. De volgende vraag die ik stel, erkent u dat er sprake is van islamofobie en islamhaat in Nederland?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Bedankt voor de reactie. Om op de eerste in te gaan, daar ga ik u aanhouden. We gaan binnenkort koffiedrinken op de vrijdagmiddag met deze mensen bij het vrijdagmiddaggebed. Hartstikke leuk. En of ik het zie dat er islamfobie is, zeer zeker zie ik dat.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, wilt u doorgaan met uw tweede termijn?

De heer Weterings: Zeker, voorzitter. Ja, we kunnen het heel lang en kort houden. Ik zeg nogmaals dat ik het jammer vind dat er dat er geen raadsbreed voorstel ligt. Dadelijk zullen een aantal partijen tegenstemmen, dan moet je je eigenlijk wel afvragen, als gemeenteraad zijnde, zijn we inclusief bezig met zijn allen? Er is ruimte voor verandering, de wethouder kan hem terugtrekken. Bel elkaar even op, maak wat samen, straal dat uit. Onze steun, iedereen zijn steun. Maar nu is het maar van enkele, een aantal partijen, die toch, in mijn ogen, het erdoor heen willen drukken. Dat betreurt ik ten zeerste en er valt volgend jaar bij de verkiezingen heel wat in te halen om dit soort doorgeslagen voorstellen weer te moeten rechtbreien. Dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van der Weij van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wat goed te zien dat dit voorstel aandacht krijgt, iets wat het verdient en getuigen van betrokkenheid van de raad vanuit dit onderwerp, wat ook de wethouder al aanhaalde. Dank voor de beantwoording van onze vragen. Naar aanleiding van alle reacties van ook vooral de wethouder zullen we natuurlijk toch een aantal dingen even moeten verduidelijken dan wel met wat suggesties moeten komen. Ik denk dat het belangrijk is om in ieder geval te stellen dat met betrekking tot het platform Rijswijk inclusief het de bedoeling natuurlijk niet is dat dat het vervangt van de huidige stichting, maar dat het een aanvulling is. Dus we zullen met een voorstel willen komen voor de zin zodat het wel aansluit bij wat we wilden. Eerste suggestie voor de zin wil ik hier wel alvast doen, maar ik denk dat we zo een kleine schorsing nodig hebben om het even rond te breien. En de eerste suggestie zou zijn: in Rijswijk wordt dit uitgevoerd door het platform Rijswijk inclusief. Dat vervangen we dan door: we brengen dit onder de extra aandacht, we brengen dit onder extra aandacht via het platform Rijswijk inclusief. Dit is een suggestie en we kunnen zo even naar de concepttekst even kijken. Dan over die verkiezing voor Rijswijk, dat wij een van de mooiste, inclusiefste steden zijn. Ik denk dat goed is om te weten dat je alleen maar mee gaan doen aan de verkiezing als je een agenda hebt en die hebben natuurlijk zo meteen ook, dus dat is top en in de tekst hebben wij genoemd met de verkiezing, de specifieke verkiezing als voorbeeld. Dat staat ook daadwerkelijk zo in de tekst en zo was het ook bedoeld. Het is vooral bedoeld om te kunnen meten en om ambitie te kunnen uitspreken.

De voorzitter: Mevrouw Van der Weij, ik zie dat mevrouw Jansen-Dirkx u wil interrumperen. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Het geeft je inderdaad even de tijd om erover na te denken wat je precies wil zeggen als je ernaartoe loopt. Dus wat dat betreft een goed idee dit.

De voorzitter: Ik wil wel alle aandacht voor mevrouw Jansen-Dirkx. Ik hoor teveel geroezemoes in de zaal. Ik ga heel stil zijn. Als we met zijn allen stil zijn, weten we wie geroezemoes veroorzaakt. Mevrouw Jansen-Dirkx, uw interruptie.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel. Ik wil aan mevrouw Van der Weij vragen: ze is nu haar eigen amendementen opnieuw aan het aanpassen om dan binnen het kadertje te passen wat nu de wethouder aangeeft. Bent u het met mij eens dat het eigenlijk krankzinnig is dat we nu ter plekke de zestien voorstellen die u doet, opnieuw te gaan aanpassen terwijl we eigenlijk met elkaar vooraf dit allemaal al hadden moeten bespreken. Niet zozeer de amendementen, maar überhaupt het hele stuk. In het forum hadden we daar dus al iets over kunnen zeggen, we hadden toen al kunnen zeggen: dit stuk is niet inclusief genoeg. Is mevrouw Van der Weij het met mij eens dat dit veel eerder had moeten gebeuren dan nu?

De voorzitter: Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Volgens mij kan ik daar heel kort en duidelijk in zijn: nee. De raad is hier voor en ik ben blij dat we dit stuk de aandacht geven die het verdient. Dank u wel. Ik ga graag verder met mijn betoog. Het ging dus even over de verkiezingen, de verkiezingen voor de gemeente, voor de stad. En ik denk het goed dat we die ambitie uitspreken, dat we tot een van de beste willen horen. Dus we gaan mee in de lijn van de wethouder zoals hij het heeft geïnterpreteerd. Dan over het werkgever servicepunt. Als dit straks in de evaluatie expliciet wordt meegenomen, dus gekeken wordt naar de inclusiviteit daarvan en ook hoe we daar versterking aan kunnen geven, dan is dat prima, waarbij we aandacht vragen voor kennis en vaardigheid, processen en protocollen en ik denk dat het belangrijk is om die te borgen dan wel te blijven borgen. Maar of het borgen is of blijven

borgen, dat zien we dan zo meteen in de evaluatie. Dan was er nog een vraag over dat nieuw beleid wordt getoetst op het voorkomen van alle vormen van discriminatie. Nou, daar staan we natuurlijk helemaal achter, maar we snappen ook wel dat niets zonder geld kan soms, dus we zullen moeten kijken hoe we dat zoveel mogelijk binnen de bestaande budgetten kunnen regelen, want we hebben ook niet zomaar vijf mensen hier op zitten die dat allemaal voor ons kunnen fiksen. We moeten het met elkaar doen en met de huidige bezetting, vermoed ik zomaar. Dus ik wil even kijken naar een tekstuele aanpassing hiervan om dit ook op die manier te kunnen realiseren. Dus zoals ik aan het begin van de tweede termijn als zei: ik denk dat het goed is om de twee voorstelde aanpassingen van de wethouder over te nemen, maar even na te denken over de tekst en dat ook even bij de indieners af te stemmen. Dus ik stel voor om zo meteen na deze termijn even tien minuten te schorsen, zodat we dat ook even in het proces kunnen gieten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Geef ik nu het woord aan mevrouw De Bruijn van GroenLinks.

Mevrouw De Bruijn: Dank u wel, voorzitter. In mijn eerste termijn heb ik inderdaad nog even de reactie op de moties en amendementen verder achterwege gelaten, omdat ik ook wilde wachten op de wethouder wat de reactie was. Dank u wel, wethouder, voor het beantwoorden van de vragen en reactie daarop. De motie van Beter voor Rijswijk, die steunen wij helaas niet. De constatering die Beter voor Rijswijk doet, namelijk dat er in het raadsvoorstel mensen worden uitgesloten, delen wij niet. Het raadsvoorstel staat juist voor inclusie. Daarnaast vinden wij het natuurlijk een mooi idee om stil te staan bij de mens en de rechten van de mens en dat doen wij ook op 10 december. Daarnaast de amendementen van D66. Ja, deze zitten dus met name op vorm en structuur. We wachten even af wat wijzigingen precies zijn straks. Voor ons is dit geen breekpunt, dus wij kunnen daar wel in mee. En het amendement van Rijswijks Belang kunnen wij helaas niet steunen. We sluiten ons aan bij de woorden van de wethouder. We vinden dat het de inclusie agenda afzwakt. Voor GroenLinks is het vooral belangrijk dat het gesprek gevoerd blijft worden en of dat per kwartaal is, dat is niet zo relevant. Dat staat overigens tussen haakjes, de professionals kunnen beoordelen wat er nodig is en het gesprek werkt met name preventief en daardoor is de bewustwording, kan er aan bewustwording worden gewerkt. Als er ook andere signalen zijn in de samenleving, dan vinden wij het belangrijk dat het goed in de gaten wordt gehouden en dat ons beleid en onze initiatieven, die nu uit de inclusie agenda voortkomen, dat die goed gemonitord worden wat de effecten zijn, dat dat ook bijgestuurd kan worden. Dan nog de reactie van Wij. Rijswijk op onze motie over artikel 1 in het huis van de stad. Ik beproef bij Wij. Rijswijk dat ze dit echt als een symbolische motie ervaren en graag op de naleving van artikel 1 willen zitten. Maar wij vinden dat dit onderwerp juist gebaat heeft bij het goede voorbeeld geven en wij kunnen als gemeente Rijswijk nu ook uitdragen waar wij voor staan. Dus ik zou het jammer vinden als Wij. Rijswijk dat hier niet in kan terugvinden. En vooral ook omdat ze aangeven dat ze dit wel sympathiek vinden. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruijn. Dan geef ik graag nu het woord aan de heer Nunnikhoven van de fractie Beter voor Rijswijk.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Bedankt ook voor de beantwoording en van de vele wensen. Aan de ene kant is het wel mooi dat we allemaal anders zijn, want anders was het echt heel saai geweest in de wereld en ook allemaal eigen al eigen meningen, dat respecteer ik ook. Om op mevrouw De Bruijn terug te komen, inderdaad, dat 10 december, dat had ik ook voorgesteld in het forum. Alleen dat dat kon inderdaad helaas niet en die toezegging had ik graag gewild in het forum en vandaar mijn motie dat ik voor een andere dag heb gekeken. Dat was de reden. Ik hoorde de wethouder zeggen, en misschien heb ik het fout, maar dat hoor ik straks in zijn beantwoording, voor de motie van GroenLinks dat het eventueel uit het potje van welzijn en armoedebeleid kan komen. Ik

zie iemand nee schudden, dan heb ik dat fout gehoord, dat spijt me, maar dat dacht ik. Ik dacht bij mezelf: nou, dat lijkt me een foute reden. Alle amendementen, ik heb het eigenlijk al gezegd, ik had een raadsbreed stuk graag gewild en inderdaad, ik hoorde mijn collega al zeggen: collegeafspraken. Dat is inderdaad het raadsvoorstel zoals het er lag zonder alle amendementen. Dus ik ben al blij dat er tien minuten schorsing is gevraagd, want die wou ik namelijk met mijn fractie ook even vragen. Dan hoorde ik de discussie met El Majaoui over de gebedsruimtes en ik denk ja, het klopte niet helemaal wat u zei, want het is in openbare gebieden, maar aan de andere kant, het is gewoon natuurlijk gewoon geloof en iedereen is anders en ik geloof in het feit dat er gediscrimineerd wordt. Ik werk zelf op een middelbare school met alle soorten mensen, want ik praat over mensen en soms is het gewoon ook met opvoeding. Dat is bij kinderen ook en sommige dingen kunnen ook niet en dat moeten we nooit accepteren, maar het klopt niet dat er in de gebedsruimtes dat geaccepteerd wordt. Dat wil ik er wel even bij zeggen. Nog een amendement, die van discriminatie, als je hem helemaal uit gaat werken, dan mag positieve discriminatie dus ook niet. Want ik hoor mevrouw Harmsen zeggen, ik geef haar wel een punt, want er staat maar een keer mevrouw in, in sommige gevallen staat er een sollicitatie, ook bij de gemeente, omdat je met allemaal mannen werkt, dat er een vrouw moet komen. Maar dan mag je dus ook geen sollicitatiebrief neer zetten: we zijn op zoek naar een vrouw, wat een positieve discriminatie is. Maar als we dit stuk aannemen, dit amendement, mag dat dus ook niet meer en verder wil ik eindigen met een wijze woorden van mijnheer Keizer: diversiteit is een feit, inclusie is een daad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik graag het woord aan de heer Ezinga van de Rijswijkse VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank. De kennis die ik heb, je bent nooit totaal inclusief, over je hele leven niet, je bent altijd aan het werk, inclusief, die tijd leer je continu en je maakt elke dag weer fouten. Elke dag weer. En we zullen daar altijd naar moeten streven het is een leerproces en daar ben ik het helemaal eens met de heer Nunnikhoven. Het inpassen van alle amendementen, daarentegen, is niet gelijk aan inclusie zoals we hier in de discussie het over hebben. Nee, ik snap natuurlijk wel de behoefte dat we als raad een raadsbreed stuk gaan realiseren, waarbij we alles bij elkaar kunnen plussen, maar gegeven de verschillende meningen over wat inclusie is, is dat natuurlijk iets wat we nooit gaan bereiken en dat zouden we ook niet moeten willen. Totale inclusiviteit bestaat niet. Ieder individu, collectief of entiteit zal zich continu moeten aanpassen om inclusie te bereiken. Deze agenda zullen we gewoon moeten gebruiken als een verdere doorzetting van het beleid wat we nu proberen uit te voeren. Het gaat niet om ons, het gaat om de ontvanger van inclusief gedrag. Dat heb ik net ook aangegeven. De wethouder geeft antwoord op de vraag die ik heb gesteld of staand beleid al inclusief is en dat bevestigt hij. Daarentegen schetst hij ook net dat het nieuw beleid geen toetsingskader kent op anti-discriminatie, als ik dat goed heb begrepen. Daarop schetst hij ook een best prijzig plaatje, waar ik enigszins verbaasd naar keek en dan vraag ik me af: zijn er niet alternatieve mogelijkheden te vinden, bijvoorbeeld al in de reeds bestaande beleidsproducten die worden gecreëerd door diverse instanties, zowel in de wetenschap of als in semi wetenschap. Ik denk bijvoorbeeld aan de Kennisplatform Inclusief Samenleven. De heer Weterings geeft in zijn interrupties blijk van een zeer nauwe blik van inclusie. Hij negeert die groepen die schreeuwen in de stilte om gelijkheid, om gelijke kansen en omwille van angst of hulpeloosheid, die zich niet durven uitspreken. Hij verwijst naar artikel 1 dat iedereen mag zijn wie hij is, maar middels deze repliek toont hij geen inzicht in bruikbare oplossingen, de urgentie die dit thema heeft. Dan zouden we alle gesuggereerde wijzigingen samen in de raad moeten oppakken om daarmee inclusie te tonen. Nee. Ook wij zullen het amendement van D66 in definitieve vorm afwachten. Op de overige instrumenten hebben we al in eerste termijn gereageerd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ja. Heel veel over gezegd, wij hebben al gezegd dat wij dit onderwerp heel belangrijk vinden. Als er al sprake is van een onderwerp en niet meer van een instelling of levenswijze. We vinden het jammer dat de wethouder niet op dat punt van onze bijdrage is ingegaan, dat het stuk wat voorligt een stuk duidelijker moet zijn. Wat wil de wethouder, een agenda of een beleidsnota of iets ertussenin? De mede door ons gesteunde amendementen zijn exemplarisch voor het ontbreken van een heldere agenda in onze visie. Verder hebben wij nog vragen gesteld waarop de wethouder niet heeft geantwoord. Het amendement van Rijswijks Belang en de motie van Beter voor Rijswijk steunen wij niet. Wat daarover is gezegd, daar sluiten wij ons bij aan. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Schie, wilt u misschien ... Misschien is het goed als u even verduidelijkt welke vraag van uw fractie niet is beantwoord, dan kan de wethouder daarop reageren.

Mevrouw Van Schie: De vragen die staan in de agenda. Er staan vragen van ons in de agenda. Voor vanavond, ja.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hoop ik dat het duidelijk is voor de wethouder. U was klaar met uw tweede termijn? Ja. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Wethouder, bedankt voor de beantwoording. De grote verschillen van visie inhoud, uitvoering tijdens dit debat geeft juist aan dat dit stuk, dat het geen oplossing was geweest om het opnieuw als raadsvoorstel met de woordvoerders te gaan bespreken. Er moeten keuzes gemaakt worden en het liefst met een zo groot mogelijke steun. We hopen dan ook dat we straks met zijn allen aan deze mooie inclusie en anti-discriminatie agenda voor de toekomst van Rijswijk kunnen gaan werken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan geef ik het woord aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel, voorzitter. Om te beginnen de vraag van GroenLinks over onze mening over de motie. Ja, we vinden het inderdaad een sympathieke motie, maar nogmaals, een wet is om uitgevoerd te worden. En de voorlichting over de wet gebeurt in eerste instantie door het onderwijs en daar blijven we bij. Dan ga ik verder met het volgende. De wethouder geeft aan dat de grote hoeveelheid amendementen aangeeft dat er een grote betrokkenheid wordt uitgesproken door de raad, maar deze betrokkenheid had vooraf in het samenstellen van de agenda moeten plaatsvinden. En dan vragen we nog steeds aan de wethouder: kan de wethouder nog steeds stellen dat het voorstel wat we nu voor ons hebben, inclusief alle wijzigingen die we daarop gaan toevoegen, echt inclusief is? Want we kunnen nu stellen dat er hier partijen zitten die zich niet gehoord voelen en dan ben je dus niet inclusief en ja, inclusiviteit is iets wat we moeten ervaren en het kan nooit allemaal helemaal goed zijn. We kunnen ons in de raad ook niet altijd helemaal goed vinden, dat ben ik ook allemaal met u met u eens, mijnheer Ezinga, dat klopt, maar ergens voel ik echt wel dat we eerder een consensus hadden kunnen vinden en die hadden we moeten vinden. We hebben in het forum namelijk met zijn allen ook besloten een voorstel terug te sturen naar de tekentafel, omdat we het niet compleet genoeg vonden of omdat we ons niet gehoord voelden.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, ik zie dat mevrouw Van der Weij u wil interrumperen. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil mevrouw toch iets vragen. Het is natuurlijk altijd vervelend als je niet gehoord wordt, maar de vraag is, is het niet nog vervelender als je niet je zin krijgt? We zitten hier in een democratie, we hebben hier te maken met stemmen, we hebben hier te maken met ons eigen individu die hier in een positie mag pakken. Dat is, denk ik, iets anders als niet gehoord worden en ik denk vanuit inclusie is het al eerder toegelicht, het gaat om gehoord worden, gehoord voelen, dat ligt natuurlijk deels bij jezelf en deels bij hoe we het brengen. Maar dat is waar het om gaat en dan gaat niet om of we wel of niet daadwerkelijk de stukken zo krijgen zodat het helemaal is zoals je wil. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx. Wilt u daarop reageren?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik hoorde geen vraag. Ik kan wel reageren, maar volgens mij ben ik duidelijk geweest. Volgens mij is het zo dat op het moment dat wij een stuk naar de raad laten gaan, we van tevoren het eigenlijk eens zijn, zeker als we het een hamerstuk maken. Dat was voor een groot gedeelte van de raad tijdens het forum namelijk wel het geval. Maar achteraf bleek dat ze dus nog zoveel wijzigingen wilden doorvoeren. En ja, mevrouw Van der Weij, ik zal deels wel proberen een vraag te beantwoorden die u, denk ik, gesteld heeft. Nee, je gehoord voelen en je zin krijgen zijn inderdaad twee totaal verschillende dingen. Maar wat ik nu wel hoor, is dat er een voorstel ligt met 27 wijzigingen en van die 27 wijzigingen zullen we er weet ik veel hoeveel wel of niet door laten gaan en het feit is dat we willen afstemmen op elkaar dat het een geheel wordt waar we allemaal in zekere mate gehoord zijn. En ik heb het gevoel dat dat nu niet het geval is.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, ik zie dat mevrouw De Bruijn u ook wil interrumperen. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw De Bruijn: Dank u wel, voorzitter. Ja, zoals ik ook al in mijn eerste termijn heb aangegeven, er is ook een informatieve raadsessie geweest waarin we allemaal onze mening hebben mogen laten horen. Het ging ook over usual suspects en over hoe we toegankelijkheid kunnen bevorderen. En nu vraag ik mij af, oké, we proberen dit te doen. We proberen iedereen te horen. Wat heeft Wij. Rijswijk dan nu nodig om het wel te laten werken ook voor jullie?

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u daarop reageren?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Het stuk zoals het voor lag, dus zonder alle wijzigingen, waren wij akkoord mee.

De voorzitter: Mevrouw De Bruijn, wilt u nog een tweede interruptie?

Mevrouw De Bruijn: Ja, ik vraag me af welke wijzigingen u dan bedoelt? Bedoelt u alle amendementen, alle amendementen of zijn specifiek.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik heb het over alle amendementen die nu voorliggen, maken dat er straks een raadsvoorstel ligt waarin ik, met mij ook mijn fractieleden zeggen, weten we niet, kunnen we niet ... Het zijn zoveel wijzigingen, dat we niet meer zeker kunnen zijn dat we ons daarin kunnen vinden, omdat het gewoon echt te veel wijzigingen zijn. Dus dat maakt dat we ook gewoon gezegd hebben geen enkel amendement krijgt onze steun, omdat het stuk zoals het er lag voor ons prima was.

De voorzitter: Prima. Wilt u verder gaan met uw tweede termijn, mevrouw Jansen-Dirkx?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja. Even kijken hoor. Ik ben even de lijn van mijn verhaal kwijtgeraakt, dus ik moet heel even kijken. Ja. Als we het als raad niet met elkaar eens zijn, dan ...

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, ik zie dat mevrouw Van Schie u wil interrumperen. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Het wordt nu wel een stuk officiëler, vind ik ineens. Mevrouw Jansen-Dirkx, ik heb eigenlijk twee vragen aan u. Heeft u in de periode tussen het publiceren van de agenda en nu voldoende gelegenheid gehad om naar de amendementen te kijken, is dat uw ... Ik ben nog niet klaar, even wachten en twee, mijn tweede vraag is: welk onderdeel van de amendementen of welk punt van de amendementen hebt u bezwaren mee of problemen mee dat u het niet kunt overzien? Dat zijn eigenlijk mijn twee vragen aan u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Slim om in één interruptie twee vragen te stellen. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Of wij als fractie voldoende tijd hebben gehad? Nee, want de meeste amendementen kwamen bij ons op zaterdagochtend pas binnen, dus dat is redelijk laat, dus dan heb je bij elkaar misschien 48 uur om met elkaar dingen te bespreken dus dat zegt ook wel iets en kijk als het er nou één of twee kleine amendementjes waren geweest met een paar, tweetal wijzigingen, dan had dat geen enkel probleem geweest. Maar zoals we hebben kunnen uitrekenen zijn het 27 wijzigingen en om uw tweede vraag te beantwoorden, als ik nu alle 27 moet gaan nalopen om aan te geven wat ik er wel of niet van vind, dan zijn we nog heel veel langer bezig. Dus dat wil ik eigenlijk voorkomen. Laat ik het zo stellen dat er meerdere zijn waarop we, als dat wordt gewijzigd, we niet kunnen ook zien wat daar de financiële consequenties van zijn, dat het gaat om tekstuele wijzigingen waar wij vinden dat inclusie voorbijgestreefd wordt en dat we voor de rest ook wel dingen zien waar we wel ons in kunnen vinden. Misschien is dat een redelijke beantwoording van uw vraag.

De voorzitter: Ik zie intussen dat mevrouw De Bruijn u opnieuw wil interrumperen.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik hoop dat ik mij termijn een keer af mag maken.

De voorzitter: Dit is toch leuk? Dit is juist het experiment met de interruptiemicrofoon. Dus u heeft, denk ik, een betoog wat ook tot interrupties leidt. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw De Bruijn: Dat komt natuurlijk omdat we heel erg betrokken zijn bij het betoog van mevrouw Jansen-Dirkx. Maar ik vroeg me ook af of u hiermee suggereert dat we straks voor alle raadsvoorstellen en ook voor deze een beperking moeten stellen aan het aantal wijzigingen wat wij in een amendement moeten voorleggen.

De voorzitter: Ja. Mevrouw Jansen-Dirkx. Mevrouw De Bruijn, het was uw laatste interruptie.

Mevrouw Jansen-Dirkx: -Om daar een antwoord op te geven, het antwoord zou nee moeten zijn, maar ik zou wel willen zeggen tegen de partij, en ik denk dat ik even moet verduidelijken, het gaat mij en het gaat Wij. vooral om het feit dat het in eerste instantie ... Kijk, van Rijswijks Belang hadden we een amendement verwacht. Mijnheer Weterings heeft het aangekondigd. Van de andere partijen hadden we het niet verwacht. Sterker nog, die waren eigenlijk min of meer ook akkoord met dit voorstel, want het zou bijna als een hamerstuk naar de vergadering gaan. Dus het was voor ons extra verbazingwekkend dat er dus nog eens drie amendementen, eigenlijk vier in eerste instantie, maar uiteindelijk drie amendementen naar ons toegestuurd werden. Dus het gaat ons echt om het feit, met de grote hoeveelheid wijzigingen en dan is het niet zozeer dat ik u paal en perk wil stellen aan

het feit hoeveel wijzigingen u wilt toevoegen. Maar u zich wel afvragen: als ik zoveel wijzigingen wil aanpassen ...

De voorzitter: Uw punt is helder, hoor, mevrouw Jansen-Dirkx, uw punt is echt helder. Ik ga mevrouw Harmsen het woord geven voor een interruptie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Een heel korte. We zaten ook even erover te overleggen om een tip te geven, een advies. Afwegen heet dat. Ik kreeg ook amendementen laat en dan heb ik ook nog zondagsrust en dan denk, ik ga het afwegen, ik ga ... Het is geen wiskunde, gelukkig niet. Ik was er best goed in, maar zo goed ook weer niet. U kunt ook gewoon afwegen van zal ik er hiermee ingaan, in de geste van het amendement? Vallen er dan grote spaanders, financieel, of niet. Dat is mijn suggestie. Kunt u ook als fractie het gewoon gaan afwegen? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u daarop reageren?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank voor het advies. In dit geval gaat het ons ... Het was geen vraag, het was een advies. Dank u wel. Waar het in ieder geval voor Wij. Rijswijk om gaat, is dat we van tevoren verwacht hadden dat we een kleine wijziging zouden krijgen vanuit Rijswijks Belang, die overigens ook wat groter uitgevallen is dan we verwacht hadden. Maar ik wil de partijen in ieder geval meegeven, als je het niet eens met dit voorstel, al vooraf, want blijkbaar is dat pas achteraf, maar goed, in eerste instantie vooraf, wees dan eerlijk tegen de wethouder en zeg: ik accepteer dit stuk niet, want ik ben het er toch niet mee eens.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, ik zie dat mevrouw Van Schie achter de interruptiemicrofoon staat. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel. Ja, mevrouw Jansen-Dirkx, is dat dan zo erg allemaal?

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Volgens mij heb ik duidelijk gemaakt dat ik het erg vind dat wij nu nog allemaal wijzigingen gaan doorvoeren en dat we nog eens wijzigingen op de wijzigingen maken. Ik wil graag mijn tweede termijn vervolgen, want anders zijn we hier over een uur nog bezig, voorzitter.

De voorzitter: Laatste interruptie, mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dit is eigenlijk een herhaling, dus dit is nog de tweede. Maar is dat erg?

De voorzitter: Nee, dit is uw laatste interruptie. U heeft al in één interruptie twee vragen gesteld.

Mevrouw Van Schie: Maar is dat erg, mevrouw Jansen-Dirkx? Wij leven tenslotte in een dynamische samenleving waar dingen gewoon veranderen. Ja, en misschien hadden wij nog meer moeten doen in het forum, maar wij hadden daar ook een ander beladen onderwerp. De vraag is, is het erg? En kunnen we u helpen?

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u daarop reageren?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Voorzitter, als antwoord heb ik volgens mij duidelijk aangegeven: ik vind het erg. Ik vind het erg dat wij vier amendementen, waarvan we er één verwacht hadden en drie niet, hier aan het bespreken zijn op een stuk van vijftien inhoudelijke pagina's en ik vind het beschamend dat wij als raad zijnde dit moeten doen terwijl er een in eerste instantie in het forum leek, een heel goed stuk lag, waar maar twee partijen het niet mee eens waren en dat vind ik beschamend en ik vind het ook niet fijn voor ...

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, er is inmiddels nog een raadslid die u wil interrumperen. Ik geef de heer El Majjaoui het woord.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter. Kijk. Wij. Rijswijk. U kunt in alle bochten wringen, maar u kunt ook een keuze maken, kleur bekennen. Bent u voor of tegen? De amendementen doen volstrekt recht aan de inhoud, want er is alleen maar tekstuele wijziging, de volgorde en wat aanscherping. De vraag is aan u, want kijk, waar het Rijswijk Belang en BVR, die heeft een duidelijke keus, maar het is aan u om deze keus te maken, want de inhoud blijft hetzelfde. En wat wij nastreven, een inclusieve samenleving en anti-discriminatie. Dat is de inhoud.

De voorzitter: Interruptie kort. Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u daarop reageren?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, daar wil ik op reageren. Volgens mij was de concrete vraag van de heer El Majjaoui of wij inderdaad wilden kleur bekennen en ik heb volgens mij al in mijn termijn gezegd dat wij overal tegen zullen stemmen, omdat we vinden dat het gesprek opnieuw gevoerd zou moeten worden. Eigenlijk, sterker nog, vragen wij aan deze raad om het stuk zelf met elkaar terug naar de tekentafel te sturen en we opnieuw het gesprek aangaan met elkaar en de wethouder om deze agenda echt inclusief te maken. En ja, dat zal geven en nemen zijn.

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui, uw laatste interruptie.

De heer El Majjaoui: Nou ja, goed, kijk, want u gaat dan de ambtenaren wederom opzadelen met heel veel werk terwijl de strekking en de inhoud hetzelfde is. Kijk, nu hebben we al sowieso medelijden met de ambtenaren die dit allemaal gaan verwerken, laten we dat beperken tot dat.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Ik zie, mevrouw Jansen-Dirkx, dat ook de heer Nunnikhoven u wil interrumperen. De heer Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Nou, ik wil eigenlijk niet mevrouw Jansen-Dirkx, maar ik wil wel even punt van orde. Het is maximaal drie en niet minimaal, want ik voelde me verplicht om hiernaartoe te komen alleen, ik wil wel even zeggen, ik zag een paar mensen nee schudden en ik had hetzelfde gevoel als in het forum, mevrouw de voorzitter. Ik agendeer dit als bespreekstuk, waar ik eigenlijk door heel veel mensen aan wordt gekeken of ik, laat ik maar zeggen, of ik gek ben waarom het geen akkoordstuk is en ik zie mensen nu schudden, dat is niet zo en ik ben het eens met mevrouw Jansen-Dirkx, is het nou één of twee amendementen met twee wijzigingen dan denk ik dat kan, maar 26, 27, mevrouw de voorzitter, ik vind echt dat dit niet kan.

De voorzitter: Maar is dit een interruptie? Meer een oproep zegt u richting de heer El Majjaoui of nou ja, prima. Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u doorgaan en tot een afronding komen van de tweede termijn?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik wilde net zeggen, mijnheer Nunnikhoven, u vergeet uw kaartje. Als laatste. Ik was volgens mij al bij het laatste deel wat ik wilde zeggen en dat is namelijk dat we in een nieuw gesprek met elkaar tot een beter voorstel kunnen komen waar we allemaal unaniem achter kunnen staan, waar we inderdaad met zijn allen moeten geven en nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan geef ik het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie. Als u dat wilt uiteraard.

Mevrouw Harmsen: Eventjes welke amendementen ik dan voor, mits gewijzigd, in de schorsing. Dan de amendementen twee tot en met vier vind ik, mits die wijzigingen dus realistischer worden, stem ik dan mee eens. En ook de motie voor het plakkaat wil ik dan graag ook meestemmen, omdat het past binnen het budget. Dus dat vind ik sympathiek. De wethouder is niet op mijn opmerking ingegaan

over waarom er zo weinig staat over vrouwen en meisjes. Dat wou ik nog even opmerken. Misschien kan hij het toch iets over zeggen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik als laatste het woord aan de heer El Majjaoui van de Partij voor de Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Ja, dank voorzitter. Ik maak ook gebruik van mijn tweede termijn. Artikel 1 luidt: allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan. Dan richt ik de vraag aan mijnheer Weterings weten van Rijswijks Belang. Godsdienst en geslacht, dat behoren wij te respecteren. Sterker nog, daar moeten wij voor opkomen en dat betekent dat men in alle vrijheid zijn geloof mag belijden. of het nou bij stichting Amal is nhjhkbhjbhjb,hjb,of bij zeven kerken in Rijswijk of bij een synagoge in de landen. Dus het christendom, het geloof, Jodendom of de islam is in mijn optiek allemaal hetzelfde en worden heilig verklaard en daar kom ik gewoon voor op. En of iemand die homo is of lesbienne is of hetero, dat doet er niet toe, want iedereen is van harte welkom. Dus bij dezen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dat was uw tweede termijn. Dan zijn we aan het einde van het tweede termijn van uw raad en twee fracties hebben gevraagd om een schorsing, mevrouw Van der Weij van D66 en de heer Nunnikhoven van Beter voor Rijswijk. Hoeveel minuten schorsing heeft u nodig? Zijn tien minuten voldoende? Laten we dat wel proberen, want we zijn nu best lang met dit onderwerp bezig en we hebben nog een aantal andere bespreekpunten en er is eentje vorige keer doorgeschoven, dus ik wil ook daar de ruimte aan geven. Dus tien minuten moet voldoende zijn. Als het niet voldoende is dan krijg ik wel een signaal.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en kijk naar de raadsleden die om een schorsing hebben gevraagd. Ik kijk naar mevrouw Van der Weij. Mevrouw Van der Weij, kunt u een terugkoppeling doen van de schorsing en het amendement of de amendementen die u heeft ingediend?

Mevrouw Van der Weij: Ik was heel even in beraad, voorzitter, met mijn collega's of er nog een tweede termijn van de wethouder komt en of ik daarna iets moet reageren of daarvoor.

De voorzitter: Omdat u om een schorsing heeft gevraagd, wil ik u nu het woord geven wat u vanuit de schorsing of er een verandering is. Ik zie dat er gewijzigde amendementen zijn ingediend via iBabs. Maar wilt u, dat lijkt me goed dat u dat even zo in het openbaar publiekelijk toelicht.

Mevrouw Van der Weij: Ja, nee, dank u wel. We hebben inderdaad in eerste instantie de wijzigingen doorgevoerd zoals de wethouder had gesuggereerd en de teksten daarin afgestemd met elkaar. We hebben daarna nog behoorlijk wat beraad gevoerd over hoe doen we dit als raad om een breed draagvlak voor inclusie te hebben en dat heeft uiteindelijk als hoogste doel een breed draagvlak voor inclusief. En de wethouder heeft bij een aantal punten aangeven dat de amendementen niet de strekking van de agenda veranderen, maar net dat duwtje extra zijn, dat zetje extra, die duidelijkheid extra zijn. Dus we willen, uiteindelijk hopen we dat de wethouder dit duwtje, dit zetje ter harte neemt en in zijn uitingen hierin die richting kiest. Maar we trekken de amendementen in, in de verwachting dat het voorstel dan breed gedragen wordt, wat de wethouder heeft ingediend.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Nunnikhoven, wilt u ook het woord voeren?

De heer Nunnikhoven: Ja, dat wilt u van mij natuurlijk ook. Bij ons heeft het ook wat opgeleverd. Wij zijn blij dat en hopen ook inderdaad dat er nu een breed draagvlak is in de gemeenteraad en onze

motie. De wethouder moet nog reageren, maar ik heb hem gehoord in de eerste termijn dat het inderdaad dan een Facebookpost of op de site is. De dag is niet belangrijk, maar als er maar aan de mensen gedacht wordt en wij trekken wij dan de motie ook in.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik graag voor de tweede termijn het woord aan de wethouder. Wethouder Van Malsen, wilt u ingaan op de nog openstaande vragen?

Wethouder Van Malsen: Ja, voorzitter. Een aantal daarvan zijn met uw toestemming, denk ik, vervallen omdat ze gingen over de amendementen die nu ingetrokken zijn. Maar om even te beginnen met de ingetrokken amendementen. Ik neem het betoog van mevrouw Van der Weij ter harte en zeker ook zullen de punten die in de amendementen stonden als inspiratie dienen voor de verdere uitvoering van deze agenda. Dan nog een aantal vragen. Beter voor Rijswijk vroeg naar de bekostiging van de motie voor het tentoonstellen van artikel 1 van de grondwet. Is het de bedoeling dat dat uit armoede budget bekostigd wordt. Nou, dat is niet de bedoeling. Wat ik zei is dat we de uitvoeringsagenda welzijn en armoede, die zijn we met elkaar aan het vervlechten, maar in die uitvoeringsagenda welzijn zit ook nu al geld voor inclusie en uit dat budget zullen we dan ook die motie gaan bekostigen. Dat betekent dus dat er ook geen risico is dat er ambities op het gebied van armoede zullen sneuvelen omdat we deze motie uitvoeren. Het CDA had nog een aantal vragen, inderdaad, op de agenda staan. Die had ik volgens mij ook in het forum al beantwoord, maar ik kan ze kort nog wel eventjes beantwoorden. De eerste vraag is wat zijn de Rijswijkse anti-discriminatie voorzieningen? Nou, we hebben één anti-discriminatie voorziening en dat is de stichting voor inclusie en discriminatie bestrijding, stichting IDB. Die zijn te bereiken trouwens via 0800-0880 ofwel Haaglanden Hollands midden en discriminatie punt nl, ook hun eigen website, stichting IDB en ook de website discriminatie punt nl en ook het Platform Rijswijk Inclusief, waar het vandaag al een aantal keren over gegaan is. Ook via dat platform kan men contact opnemen met de stichting IDB en ook meldingen doen van discriminatie of uitsluiting. De andere vraag van het CDA was dat uit de monitor blijkt dat er een hoog aantal meldingen per 1000 inwoners is in Rijswijk, aantal discriminatie meldingen en waar in het raadsvoorstel zijn specifieke maatregelen die er dan voor Rijswijk nodig zijn naar aanleiding van die meldingen? Nou, dat zijn de dingen die we in dit raadsvoorstel voorstellen om te gaan doen. Dat zijn manieren om met die meldingen om te gaan en bijvoorbeeld het organiseren van stadsgesprekken, het organiseren van gesprekken met verenigingen, het verzorgen van meer informatie, meer voorlichting in samenwerking met IDB, het geven van taallessen, et cetera. En tot slot is het ook belangrijk, denk ik, om te zeggen dat het aantal meldingen niet zozeer een graadmeter is van hoeveel discriminatie en uitsluiting voorkomt in een gemeente. Want doorgaans is het zo dat de meldingsbereidheid vrij laag is voor dit soort meldingen en dat een stijging in het aantal meldingen ook kan betekenen dat er meer mensen zijn die bereid zijn om de melding te doen of de bekendheid van onze anti-discriminatie voorziening vergroot is. Nou, tot slot had ik nog een vraag van de ChristenUnie: waarom is er zo weinig aandacht voor vrouwen in het voorstel? Nou, we hebben wel meer groepen in het voorstel niet expliciet genoemd en vrouwen zijn er één van, maar dat wil niet zeggen dat we daar geen expliciete aandacht voor hebben, zowel in deze agenda als ook in het algemeen en in dat kader zou ik zelf ook even graag naar u willen kijken, voorzitter en ook de raad aanraden om naar de uitzending van EenVandaag van vandaag te kijken, want daar heeft de burgemeester een heel mooi overzicht gegeven, denk ik, en ook een gloedvol betoog over wat wij bijvoorbeeld doen in de gemeente, wat zij bijvoorbeeld doet in deze gemeente om vrouwenmoord, femicide, te bestrijden. Dus op die manier is daar ook heel veel aandacht voor en dat zal ook in dit voorstel en in de uitvoering daarvan, mocht het voorstel vastgesteld worden door uw raad, zeker zijn plek krijgen, voorzitter. Dan ben ik door alle vragen heen. Ik heb geen amendementen meer te appreciëren, dus dan was dat mijn tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, wethouder Van Malsen. Dan kunnen we overgaan tot stemming, maar voordat we tot stemming overgaan, wil ik even naar mevrouw Van der Weij kijken, want ik wil even helderheid over welke amendementen nu gehandhaafd zijn. U gaf aan dat u amendementen gaat intrekken.

Mevrouw Van der Weij: Alle drie, er blijft er geen een gehandhaafd.

De voorzitter: Er blijft geen één gehandhaafd. Ze staan nu nog ... Dan wil ik even een korte schorsing, zodat alles helemaal ... En uw amendement, mijnheer Weterings?

De heer Weterings: Het hangt er een beetje vanaf, want ik begreep dat we ... Ik weet niet of ik het verkeerd begreep, maar ik hoorde dat we raadsbreed of in ieder geval een grote meerderheid iets willen gaan aannemen. Maar ik proef nog steeds dat die grote meerderheid er op dit moment niet is. Als we zeggen: we trekken het amendement ook terug, vanaf onze kant, wordt het dan opnieuw bekeken? Vraag aan de wethouder, dat we met ons allen tot een agenda kunnen komen waar we met zijn allen aan hebben gewerkt, dat we een inclusieve gemeenteraad zijn. Of wordt deze in stemming gebracht op de huidige vorm zoals die nu is?

De voorzitter: Mijnheer Weterings, het wordt nu een derde termijn. Aan u echt de vraag: trekt u het amendement in of handhaaft u het? Dat is de vraag.

De heer Weterings: Ik begreep de terugtrekking van de overkant niet helemaal.

De voorzitter: Oké, nou dat is dan, ja, ik kan wel nu nog een keer zeggen een schorsing, maar ik denk dat de uitkomst van die schorsing is geweest dat mevrouw Van der Weij zojuist heeft toegelicht, dat alle drie amendementen worden ingetrokken. Toch, even heel helder en aan u is de vraag: trekt u uw eigen amendement in of handhaaft u het?

De heer Weterings: Zou ik één minuutje mogen met mijn fractie?

De voorzitter: Eén minuut, zeker. Mag wel twee minuten.

Schorsing

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Mevrouw de voorzitter. Even overleg gehad met onze fractie. Wij zullen ook onze amendementen terugtrekken, met hoop op een betere toekomst.

De voorzitter: Dan blijft, Beter voor Rijswijk gaat ook de motie intrekken. Dat was helder. Dan is er nog één motie, volgens mij, over artikel 1, huis van de stad overeind gebleven. Dat is de juiste conclusie die ik maak? We wachten even op techniek, zodat alles goed staat. Wacht even, de stemming, ik zie al dat er wordt gestemd over de motie artikel 1, huis van de stad. Met 23 stemmen voor en zes tegen is de motie aangenomen. Dan het raadsvoorstel zelf komt in stemming. Wenst iemand vanuit uw raad een stemverklaring? Ik zie dat mevrouw Jansen-Dirkx een stemverklaring wil afleggen.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij om te merken dat we met elkaar tot een mooie consensus gekomen zijn. Het voorstel zoals het er lag, was inderdaad wat Wij. Rijswijk betreft een goed voorstel. Natuurlijk is het goed om met elkaar dit gesprek continu te blijven voeren. Dat wil ik ook graag bij deze uitnodiging ook aan elkaar maken. Ik hoop dat jullie ook allemaal je oren open blijft houden. En Wij. Rijswijk zal voor dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan geef ik het woord aan mevrouw De Bruijn van GroenLinks.

Mevrouw De Bruijn: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit mij helemaal aan bij de woorden van mevrouw Jansen-Dirkx. Ook wij zijn heel blij dat alle partijen een handreiking hebben gedaan om dit op deze manier voor elkaar te krijgen vanavond. En ja, laten we het goede gesprek nu ook buiten in onze stad voeren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruijn. Andere raadsleden? Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Ik zal tegen het voorstel stemmen, omdat ik nog steeds van mening ben dat wij vinden dat je in hokjes wordt geplaatst en er teveel dwang is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. De heer Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Ja, dank u wel, voorzitter. Wij van Beter voor Rijswijk zijn blij dat nu de adviesraad van het sociaal domein die goedkeuring had gegeven op het eerste voorstel, dit geaccepteerd hebben en daardoor kunnen wij ook voorstemmen op dit raadsvoorstel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn blij dat we het gesprek vandaag gevoerd hebben en we zijn ook blij met de toezeggingen van de wethouder zonet nog. Wij zullen voor dit voorstel stemmen en zijn ook blij met dat we bijna een raadsbreed voorstel hier hebben liggen. Daar zijn we trots op. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat iedereen gebruik heeft gemaakt van een stemverklaring die dat wenste. Dan gaan we over tot stemming. Met 27 stemmen voor en twee tegen is het raadsvoorstel aangenomen.

12. Raadsvoorstel Ontwerp gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden 2025 (RV 24-051)

De voorzitter: Dan gaan wij door met agendapunt 12, het raadsvoorstel ontwerp gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Haaglanden en omdat ik de portefeuillehouder ben, gaat mijnheer Braam hier zitten. Ga ik op die plek zitten.

De voorzitter: Zo, goedenavond allemaal. We gaan naar nu onderwerp het raadsvoorstel nummer twaalf wandelen ontwerp gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Haaglanden 2025. Er zijn twee wijzigingen op het voorstel ingediend. Een door CDA samen met de VVD en andere door D66 en ik zou dan ook als eerste mevrouw Van Schie van het CDA het woord willen geven.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik hou het kort. Wij zijn van mening dat de regeling niet in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen dat het bestuur verplicht is om de raden in de volgende situaties om een zienswijze te vragen en dat zijn de situaties het wijzigen van de regeling, de begroting, het oprichten van rechtspersoon, instellen adviescommissies met raadsleden, beleidsplan en risicoprofiel. In al die gevallen moet het bestuur de raden om een zienswijze vragen en dat betekent dat alleen de kan-bepaling in artikel 9 van het voorstel niet volledig is en daarom houdt ons amendement in dat artikel 9 moet worden aangevuld met de situaties die ik zonet heb genoemd waarin het bestuur een zienswijze moet vragen op grond van de wet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Woudstra, D66.

Mevrouw Woudstra: Dank. Eens met wat zojuist is ingebracht door het CDA. Daarnaast hadden wij nog een aantal andere punten in de zienswijze die we ook in het forum hadden toegelicht. Die hebben we in het amendement nog uiteengezet, want we zien dat in zienswijze zelf staat dat er een zorgvuldige besluitvorming moet zijn. Maar zoals net al werd aangegeven, zou dat ook verder ingevuld moeten worden en naast de net gedane aanvulling zouden we graag aan de zienswijze voor toevoegen dat verstrekt de betrokkenheid en de gemeenteraden en de democratische legitimering van de regeling wordt verbeterd. Dan hebben we nog een stukje in het amendement zitten over de participatie. Die participatie die gaat over, vonden wij nu niet heel duidelijk er ingeschreven, dus willen we in de zienswijze opnemen dat in een tekst in het reglement van orde willen zien waarin aangegeven wordt hoe dat wordt ingevuld. Daarnaast wordt er gesproken over de evaluatie, tenminste, er wordt gezegd dat er een evaluatie kan gedaan worden. En wij zeggen ja, dan is het gewoon goed om dat ook echt te verplichten, dus ga die evaluatie niet heel vaak, wat ons betreft eens in de zeven jaar, van de gemeenschappelijke regelingen doen. Dat zijn de door ons voorgestelde amendementen zoals we in het forum hebben aangegeven gaat dat niet over als er een grip situatie is of als er acuut gehandeld moet worden door de veiligheidsregio, maar over situaties waar er echt sprake is van beleid en er sprake is van beleidsvorming en er dus ook een mogelijkheid is om te reageren. We hebben eerder gemerkt dat dat af en toe zeker ook aan de hand is, ook bij de veiligheidsregio en daarom willen we graag als gemeenteraad daar de vinger aan de pols bij blijven houden. Overigens is het mede ingediend namens de ChristenUnie en PGNR en de VVD. Met dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan zou ik nu het woord willen geven aan de heer Zoghbi van Wij. Rijswijk.

De heer Zoghbi: Voorzitter, bedankt, ik hou het heel kort al. Allereerst willen we van deze gelegenheid gebruik maken om de organisatoren van de veiligheidsdag van afgelopen zaterdag te bedanken. Het was een drukbezochte dag met veel blije gezichten in onze mooie stad. Dan nu over naar de amendementen. We hebben ze gelezen en we zullen voor nu even afwachten wat de wethouder erover te zeggen heeft. De burgemeester in dit geval, excuses. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Zoghbi, dank u wel. Mevrouw Van Nunen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik zal me ook beperken tot de amendementen. Ik kan me indenken, en zo heb ik ze ook gelezen, dat het onderdeel zienswijze van uit de raad en evaluatie met de raad extra aandacht zouden kunnen krijgen, maar ik wacht daarin ook even uit antwoord van de portefeuillehouder af. ten aanzien van participatie, daar hebben we in het forum ook uitgebreid over gesproken. Ik hoor graag van de portefeuillehouder met name wat haalbaar is en welke verwachtingen je wekt als je dat opneemt in je veranderd reglement. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik krijg nog even rond of er ... De heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank. Wij vonden het een keurig stuk. Wat ons betreft, hoeft die helemaal niet gewijzigd te worden. Dus ook een compliment naar het orgaan toe dat er een goed stuk ligt. We zouden wel graag van de wethouder willen horen, mochten al die amendementen worden aangenomen, wat daar dan ook het effect van is binnen nu en een jaar of twee jaar en mocht het dan geen effect hebben, horen we het ook graag. Dus of deze motie of dit amendement op het voorstel voor een wijziging ook in de praktijk uitwijzen dat het ook werkt. Dus daar graag een terugkoppeling over. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Iedereen inmiddels voorzien? Even kijken, de VVD had ook nog, even kijken. Ik kijk even naar de overkant ... Nee, dan ga ik het woord geven aan mevrouw de burgemeester.

Burgemeester Sahin: Dank u wel, voorzitter en dank aan uw raad voor de gestelde vragen en de ingediende twee amendementen en uiteraard vooral ook de betrokkenheid bij de taken van de veiligheidsregio Haaglanden. De veiligheidsregio Haagland is wel een bijzondere, we hebben samenwerkingsverband waarbij ontzettend belangrijke taken worden uitgevoerd op het gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening. Ik wil dat even echt expliciet benoemen hoe belangrijk deze taken zijn. En deze taken staan helaas ook onder druk, op dit moment, vanwege het beleid van de regering om de brede doeluitkering rampenbestrijding over te hevelen en met grote zorg wordt het vanuit het veiligheidsberaad landelijk ook gevolgd. Daarom past enige terughoudendheid, vind ik, ook en moeten we juist die veiligheidsregio's enorm gaan steunen in de wijze waarop zij hun taken kunnen uitvoeren. Dat wil ik voorop gezegd hebben. De veiligheidsdag inderdaad, mijnheer Zoghbi, was een groot succes. Laat ook zien hoe belangrijk het is dat publiekelijk de brandweer en de politie en andere hulpdiensten ook laten zien wat ze doen. In dat opzicht vind ik uw betrokkenheid van de versterkte participatie met inwoners wel een belangrijk signaal, ook naar de veiligheidsregio. Dat wordt ook echt wel gezien en gehoord. Dan wil ik ingaan op de amendementen, het amendement van CDA en VVD over de kan-bepaling. Dat lijkt mij inderdaad een hele goede. Dat is gewoon eigenlijk een aanpassing en verscherping. Deze wet, de wet op de veiligheidsregels ziet ook toe dat de raden daadwerkelijk ook een zienswijze moeten indienen, onder andere bij de begroting. Dus dat is een verbetering. Het andere amendement van D66, dat heb ik ook in de forumvergadering benadrukt dat rondom participatie vind ik dat ingewikkeld. Het is uiteindelijk aan u, maar ik vind dat op te laten nemen in het reglement van orde is overigens sowieso een bevoegdheid van het algemeen bestuur en niet van de afzonderlijke raden, want dat zou dan ook langs alle negen raden moeten gaan. Dus ik zou u dat aspect van de participatie niet willen adviseren om de zienswijze op dat punt te wijzigen. Ik zie dit wel als een soort oproep dat u doet van betrek de burgers ook bij het werk van de veiligheidsregio Haaglanden. Als u dat zo ziet, dan wil ik dat ook als lid van het algemeen bestuur meenemen en ook het signaal in de eerstvolgende algemeen bestuursvergadering veiligheidsregio Haaglanden daar benadrukken dat dat door uw raad wordt gewenst. Het is uiteindelijk uw zienswijze, dus het is aan u om daar met elkaar het debat te voeren en wat de uitkomst ervan is? Maar rondom participatie wil ik dat aangeven dat ik daar kritisch over ben. En over evaluatie, evaluatie wordt wel degelijk wel gedaan, ook om onder het, waar we het vaak over gehad hebben, de financieel verdeel systematiek en dat heeft u ook in een vorige zienswijze ook aangegeven dat u als raad betrokken wilde worden. Dus daarbij wil ik het laten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw de burgemeester. Dan ga ik in dezelfde volgorde het rondje weer langs de velden maken. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja. Ik heb hier eigenlijk niets meer aan toe te voegen. Ik sluit me aan bij de opmerkingen van de burgemeester.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Het is inderdaad de tekst van de zienswijze. Dus het is iets wat wij zeggen over de zienswijze daar. Dus het is niet dat we in de onze zienswijze zeggen hoe het eruit moet komen te zien. We hebben ons gebaseerd op het stuk dat er lag, dus wat nu in de artikelen wordt verwerkt en het punt is dan dat in artikelen niet wordt gezegd wat er met participatie gaat gebeuren, terwijl de wet wel aangeeft dat dat geregeld moet gaan worden. Nou willen we best kijken naar de zin, we willen er best een zin uithalen. Want de vorige tekst die we als gemeente voorstelden, was het kunnen bieden van de gelegenheid aan burgers om betrokken te worden. Wij zeggen ja, ze moeten niet alleen de gelegenheid bieden. We willen ook graag dat de veiligheidsregio goed aangeeft hoe en waar ze dat doen. Dan wil ik best de tekst aanpassen naar hoe en waar in plaats van dat ze het ook in

het reglement van orde, hè, de specifieke plek, maar van ons mag iets krachtiger en duidelijker gezegd worden hoe en waar ze dat dan doen als het überhaupt een mogelijkheid is. Dat geldt eigenlijk ook voor de evaluatie. Het wordt nu compleet de bevoegdheid aan de gemeenschappelijke regeling gelaten om zelf te bepalen of ze evalueren. Er staat in het artikel straks alleen dat ze de veiligheidsregio kan evalueren. Het is dan ook jarenlang niet gebeurd. Wij zeggen als je als raad invloed wil hebben, is het goed om zelf te zeggen wanneer jij, niet dat het kan, maar dat je er vanuit gaat dat het gebeurt en ook hoe vaak het gebeurt, want dan ben je als raad duidelijk richting jouw gemeenschappelijke regeling in jouw veiligheidsregio wat je verwachting ervan is en laat je het niet aan het algemeen bestuur om te bepalen om het überhaupt zelf te gaan doen. Nou, dus hebben we hier ingezet, wij willen graag dat er geëvalueerd wordt. En ons voorstel is om het dan en dan te doen. Het is daarna ook naar deze zienswijze nog steeds aan het algemeen bestuur zelf om daar een beslissing in te maken. Maar we geven als raad duidelijker aan wat wij vinden dat het zou moeten zijn. Dus er zijn alle drie eerder dingen die we als raad duidelijker over zijn hoe we zouden willen dat het zit en ik hoor nu dat daar heel anders naar gekeken wordt. Dus daar ben ik dan wel verbaasd over, want het is een zienswijze, het is niet het wijzigen van het stuk zelf, dus ik hoor daar graag nog een reactie op.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Bedankt voor de toelichting van de portefeuillehouder. We waren ook zeker eens dat we de bewoners moeten blijven betrekken. We waren in eerste instantie eens met de toereiking die ze deed richting mevrouw Woudstra van D66 voor het amendement, maar nu het betoog gehoord te hebben van mevrouw Woudstra hoe die daadwerkelijk is ingestoken, kunnen we ons daar ook wel in vinden. Dus we wachten weer voor het tweede amendement wel even af hoe de portefeuillehouder naar dat betoog heeft geluisterd. Het amendement van CDA kunnen wij ook steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank wel, mijnheer Zoghbi. Dan geef ik mevrouw Van Nunen het woord.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank. Wij zullen het amendement van het CDA en VVD steunen, het was een duidelijk antwoord. Ik wil me eigenlijk wel een beetje aansluiten bij wat de heer Zoghbi zegt van ik wil ook nog een keer aan de burgemeester vragen, naar aanleiding ook van de tweede termijn van D66, van zou de portefeuillehouder, zou de burgemeester bijvoorbeeld een paar voorbeelden kunnen noemen van waar zij dan ziet dat er geparticipeerd zou kunnen worden in de veiligheidsregio rondom een bepaald thema. Ik begrijp de aarzeling, ik begrijp ook de terughoudendheid, maar ik zou toch in navolging van mevrouw Woudstra u willen vragen, via de voorzitter, zijn er mogelijkheden tot participatie en waar ziet u die dan? Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even naar de andere kant, de heer Weterings, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer Weterings: Nee.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Nunnikhoven nog behoefte heeft aan een tweede termijn.

De heer Nunnikhoven: Ja, dank u wel, voorzitter. Nee, in de eerste termijn hield ik mijn mond omdat wij als Beter voor Rijswijk de vraag al gesteld waren. Alleen ik heb ook het forum gehoord en inderdaad, mevrouw Woudstra geeft nu een betoog wat iets anders is als dat in het forum en u geeft ook, zeg maar, een aanpassing en misschien is het niet gebruikelijk, maar ik wil eigenlijk verder gaan op mevrouw Van Nunen: zou ik misschien de burgemeester de zin dan kunnen bepalen hoe zij denkt dat het.... Want ik denk, hoe bij mij overkomt, dat jullie allebei hetzelfde denken, alleen de bewolking

anders is. Dus mijn vraag eigenlijk, via de voorzitter, of u duidelijk kan zijn, want het is nu anders dan in het forum dat gevraagd was, wat mevrouw Woudstra zegt. Dat geef ik aan met mijnheer Zoghbi. Dus voor mij is het wel, voorzitter, het amendement een beetje lastig wat het nou gaat worden.

De voorzitter: Ik denk dat het in eerste instantie het verstandig is om de portefeuillehouder het woord te geven. Dan zal dat ongetwijfeld meteen ook het een en ander verduidelijken. Mocht dat niet zo zijn, dan reken ik erop dat een van de dames interrumpeert. Mevrouw de burgemeester, u heeft het woord.

Burgemeester Sahin: Dank u wel. Ik denk dat het goed is om met voorbeelden te beginnen. Mevrouw Van Nunen stelde voor, kunt u een voorbeeld noemen waarbij burgers betrokken zouden kunnen worden? Dat kan uiteraard. Je kunt bij het bestrijden van een ramp, hoe je dat doet, kan je burgers informeren. Bijvoorbeeld op welke wijze een ramp bestrijd wordt, maar je kunt bij zo'n veiligheidsregio burgers heel moeilijk, denk ik, in de beleidsvorming en de ontwikkeling van beleid heel actief gaan betrekken van al die negen gemeenten, hoe een ramp voorbereid moet worden. Ik denk wel dat je informeren kan, maar het gaat vooral ook om de brandweezorg, bijvoorbeeld. Ik denk dat ook het ingewikkeld wordt om alle burgers van de negen gemeenten afzonderlijk gaan op te roepen en na te laten denken hoe die brandweezorg eruit zou moeten zien. Dus vandaar mijn terughoudendheid in het zeggen van participeren, de eerste trede is informeren. Dus dat is natuurlijk ook een vorm van participatie. Maar ik zou het niet goed vinden dat al die negen raden en alle negen gemeenten bij ieder stap van de veiligheidsregio tot hele grote participatietrajecten moeten gaan doorlopen. Want dan verlies je misschien ook veel tijd, terwijl dat niet de intentie is. En wat ik ook wil benadrukken is, u heeft, dat staat ook in het stuk zelf in de regeling, ten alle tijde kunt u mij ter verantwoording roepen wat mijn inbreng is in die vergadering. Dat geldt ook voor alle andere raden, die kunnen dat ook en de vergaderingen van het algemeen bestuur zijn allemaal openbaar. Dus ik nodig u, als u dat wilt, kunt u ook bij al die vergaderingen aanwezig zijn. Dus ik wil eigenlijk alleen maar ervoor waken dat we niet iets gaan optuigen wat een beetje niet realistisch is, maar het is uw zienswijze. Als u elkaar weet te overtuigen, vind ik het ook, dan is het uw zienswijze en wordt het aangepast. Maar ik ben ook een beetje alert, omdat ik de taken van de veiligheidsregio dermate belangrijk vind om dat zo hier te onderstrepen. Ik denk dat het wel duidelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, u heeft een korte interruptie.

Mevrouw Woudstra: Ja, dank. Ik wilde de burgemeester danken voor het antwoord. Dat is inderdaad in de lijn, dus dat had de heer Nunnikhoven goed. Dat is inderdaad de lijn waar we samen op zitten. Ik wil dan ook voorstellen om het amendement iets te wijzigen, zodat dat duidelijker is. Als u zegt reglement van orde of zo specifiek, dat is niet handig, kan ik daar prima mee leven. Het gaat ons om het concreet invulling geven en u noemde al bijvoorbeeld via de participatieladder, via een eerste trede, dus mijn voorstel zou zijn de tekst te maken: de gemeente Rijswijk is van mening dat participatie van burgers en andere belanghebbende bijdraagt aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Graag zien we dat er concreet invulling wordt gegeven aan de wijze van participatie op basis van de participatieladder. Als daar iemand dan nog zegt van, maar dan moet er een uitzondering bij, dan hoor ik het ook graag. Maar zo hebben we in elk geval meer gezegd, kunt u alstublieft, als u gebruik maakt van participatie, de participatieladder volgen, zodat daar nog wel een concrete invulling wordt gegeven? Er staat niet: doe dat in alle gevallen of doe dat altijd.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, mevrouw de burgemeester. U kunt daar inderdaad op reageren...

Burgemeester Sahin: Ik zal nu toch iets kritischer zijn, mevrouw Woudstra, want u zegt de gemeente Rijswijk is van mening dat participatie van burgers en andere belanghebbende bijdraagt aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Ik zou voorstellen: bijdraagt aan niet de

voorbereiding, uitvoering, maar bijdraagt aan het beleid. Want anders, u gaat nu alle drie fases: voorbereiding, uitvoering, evaluatie, drie fases de burgers en belanghebbenden willen betrekken. Ik zou het wat algemener formuleren en de ruimte geven aan het algemeen bestuur om uw wens vanuit uw raad van toch de betrokkenheid van burgers en belanghebbenden een plek te geven. Dan geeft u het algemeen bestuur meer ruimte, denk ik.

Mevrouw Woudstra: Dank. Ik was zo dicht bij de oorspronkelijke tekst gebleven.

Burgemeester Sahin: Het reglement van orde moet u zeker schrappen.

Mevrouw Woudstra: De oorspronkelijke tekst meegenomen. Maar met alleen de zin beleid kunnen wij ook leven. Ja.

Burgemeester Sahin: En ik neem aan dat ik even, via u, voorzitter, dat u dan ook de navolgende zinnen wel gaat schrappen, want reglement van orde is ook niet de bevoegdheid.

De voorzitter: Dank u wel. Ja. Ik kijk even om me heen. Geen interrupties meer, dan kunnen we overgaan tot stemming. Wel met de wetenschap dat het tweede amendement van D66 dan een kleine aanpassing krijgt. Misschien is het even handig om een korte schorsing in te lassen, zodat de wijziging ook straks op het scherm te zien is. Ik kijk even naar D66, vijf minuten? Ja. De vergadering wordt voor vijf minuten geschorst.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren. De voorzitter zou graag de vergadering willen voortzetten, maar het zou fijn zijn als iedereen zijn of haar plekken neemt. Inmiddels is het amendement op iBabs achter het agendapunt gezet. Ik neem aan dat de woordvoerders daar in ieder geval naar hebben kunnen kijken. Ik zie dat er nog een enkeling een leespauze nodig heeft. De jarige, die zit inmiddels ook. Mijnheer Zoghbi zit, mijnheer Van der Veer. Oké, prima. We gaan de vergadering voortzetten en dat betekent dat we dus overgaan, eerst maar even kijken of er nog mensen zijn die graag een stemverklaring willen geven. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ik wil nog even zeggen dat we netjes het hebben aangepast en dat het een zienswijze van onze raad is op basis van de wetswijziging die is geweest. Net ook nog even overleg gehad met de burgemeester. Het is geenszins de bedoeling om de veiligheidsregio verder onder druk te zetten of op meer belasting te wijzen, maar ons gaat het echt wel over wat kunnen wij als raad meegeven en wat is onze invloed als raad. We vertrouwen de burgemeester zeer in het daar vertegenwoordigen van ons belang en daar vinden we ook dat ze dat heel erg goed doet. Dat willen we er ook even bij gezegd hebben en blij zijn met de acties van de veiligheidsregio. Dit ging veel meer over de teksten en hoe het overkomt. Om die reden willen we het amendement wel handhaven, maar wel met de kanttekening dat het echt over de teksten gaat en niet over het handelen van de mensen daar zelf.

De voorzitter: Dank u wel voor deze verduidelijking. Ik zie dat er nog een paar mensen die nog een stemverklaring willen geven. Ik ga gewoon even rechts beginnen. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Hoe sympathiek wij het amendement ook op zichzelf vinden, wij zijn toch van mening dat we de besluitvorming via de lijn van de portefeuillehouder moeten laten verlopen, omdat wij denken dat dat de juiste weg is, wij ook vertrouwen hebben in onze portefeuillehouder en wij denken dat een andere werkwijze leidt tot onduidelijkheid en tot meer bureaucratie.

De voorzitter: Dank u wel. Eerst de heer Nunnikhoven en daarna de heer Weterings.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Bij ons werkt iBabs niet zo heel sterk, dus wij gaan op vertrouwen eigenlijk even uit van mevrouw de burgemeester of zij nou akkoord is met dit stuk met het amendement, dat nader aangepaste.

De voorzitter: Helaas is er geen derde termijn, dus u zult dat na de vergadering even moeten vragen of zij zich daarin kan vinden. Het is uiteindelijk, laten we eerlijk wezen, het is een zienswijze, een wijziging van de gemeenschappelijke regeling die door de raad wordt vastgesteld dus en uiteindelijk straks ook meerdere raden dus ja, uiteindelijk zullen we hier moeten vaststellen, als raad, wat we ervan vinden. De heer Weterings.

De heer Weterings: Heel kort, wij sluiten ons aan bij de woorden van het CDA.

De voorzitter: Dan ga ik even over de linkerflank. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, het amendement komt overeen met wat de burgemeester heeft toegezegd en wij vertrouwen daar volop op, dus wij geven geen steun aan het amendement.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even verderop. Nee, niemand. Dan gaan wij nu over tot stemming eerst van het amendement van CDA. Het amendement is met achtentwintig voor en één tegen aangenomen. Dan gaan we nu over naar het gewijzigde amendement van D66 en dat kan nu ook in stemming worden gebracht. Met zestien tegen en dertien voor is dit amendement verworpen. Daarmee komen we tot het voorstel zelf, het raadsvoorstel, dus zonder de wijziging van D66, moet u rekening mee houden. Het raadsvoorstel zoals het voorlag met de kleine wijziging van CDA en VVD is aan stemming gegeven. Met algemene stemmen is die aangenomen.

De voorzitter: Ik ga de hamer weer even overgeven aan mevrouw de burgemeester en die mag het voorzittersdeel voor het laatste deel van agenda overnemen.

13. Motie Vreemd - Help Welgelegen uit de brand (VVD BvR D66)

De voorzitter: Dan, beste raadsleden, zijn we aan het einde, bijna aan het einde van de vergadering. We hebben nog een agendapunt, agendapunt 13, de motie vreemd help welgelegen uit de brand. Ik zie dat mijnheer El Majjaoui, u wilt een ordevoorstel doen?

De heer El Majjaoui: Even een punt van orde. Ik onthoud van stemming vanwege mijn werk.

De voorzitter: Oké, helder, dank u wel. Dan wil ik als eerste het woord geven aan de heer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Ja, dank voorzitter. Ik zag iemand al voorstellen om het deze keer weer door te schuiven, omdat het weer het eind van de vergadering is, maar dan is de toko al failliet, ben ik bang, dus ik wil hem toch wel echt behandelen deze avond. Voorzitter, vorige vergadering hebben we deze motie ingediend naar deze door geschoven om hem nu te behandelen. Ik denk dat iedereen er nu wel kennis van heeft kunnen nemen wat er staat. Een kleine achtergrond is dus dat tennispark Welgelegen in de knel is gekomen vanwege metingen van de omgevingsdienst Haaglanden. Dus ik snap heel goed dat mijnheer El Majjaoui hier zo, denk ik, terecht, integer zegt daar onthoud ik me van stemming bij. Heeft geconstateerd dat er net te veel geluid wordt geproduceerd tijdens het padellen. Daar zijn kennelijk geen klachten uit voortgekomen bij omwonenden, maar goed, de wet is de wet. Dat snappen we heel goed. Maar wat ik begreep toen ik met de ondernemer in gesprek ging, is dat die meting wel plaatsgevonden tijdens een groot toernooi, wat zij daar af en toe hebben, waardoor dus de meting net te hoog uitviel. Nou, dat is ook een van de redenen, een van de puntjes in het dictum is daar ook uit voortgevloeid, namelijk om in ieder geval eerst te gaan kijken om met de

omgevingsdienst in gesprek te kunnen gaan of er misschien eventueel een nieuwe meting kan worden gedaan om te kijken of met deze ondernemer in gesprek kan worden gegaan om te kijken: was het misschien een meting op een ongelukkig moment of is het inderdaad echt gewoon te hoog. Als dat het geval is, dan roepen wij op dat de gemeente in gesprek gaat met die ondernemer om te kijken wat er eventueel mogelijk is om dit probleem toch op te lossen. Er zijn wat mogelijkheden door de ondernemer ook aangedragen. Wij hebben graag dat de gemeente ook gaat meedenken en mee gaat kijken wat daarvan mogelijk is. In een van de punten in het dictum staat ook dat gemeente hier positieve steun aan moet verlenen. Dat moet worden gezien in de zin van positief tegenover staan, door positief meedenkend. Dus dat moet niet worden gezien als we gaan positief bijplussen of iets dergelijks. Nee, dat is positief meedenken en kijken wat er eventueel uit kan komen. Ik denk dat ik het wat dat betreft voor wil laten en ik zou vooral ook mensen of fracties die twijfelen graag willen vragen om nu de vragen te stellen die je hebt en dan kunnen we kijken of ik kan overtuigen of niet. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Ik kijk naar uw raad. Mevrouw Woudstra van D66, wilt u het woord voeren?

Mevrouw Woudstra: Ja, graag. We zijn inmiddels ook op het voorgestelde voorstel. We zijn voor het meedenken met ondernemers en sportverenigingen zoals we dat ook bij anderen doen, in verband met het maatschappelijk belang van bewegen en het kunnen innoveren in behoud van ruimte voor sport, maar ook dat we vinden dat we ons aan de wet moeten houden en het geluid nog steeds passend moet zijn bij het gebied en de omgeving en het moet passen binnen verstrekte vergunningen. Dat gaat voor ons ook over het niet oprekken van dat wat mogelijk is als de wet heeft bepaald dat het niet kan. Dus we zeggen wel: hou rekening met de burens, daar blijven wij ook bij. Maar zoals net werd aangegeven, zitten er nog wat mogelijkheden die verkend kunnen worden, zowel bij de ondernemer als bij wat er gemeten wordt en gedaan is. Om die reden gaan wij ook mee. Wij willen wel nog een keer herhalen dat het niet om een extra gebouw of een extra iets groots gaat, waar we dan nu voor zouden zijn. En dat dit een buitensport locatie blijft en wat ons betreft in karakter ook zou moeten blijven. Dat willen we nog eventjes graag meegeven aan het college, ongeacht de tekst in de motie en we wilden nog het college meegeven: leer ook van de andere ervaringen bij padel-verenigingen in de buurt zoals bij geluidsbanden. Want soms zijn er mogelijkheden, zoals in Monster, maar willen we ook vooral voorkomen dat er ruzies tussen burens ontstaan of verdere ruzies tussen burens ontstaan alleen door het handelen van het college of alleen door het handelen van een uitvoeringsorganisatie. Dat waren onze aandachtspunten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan zie ik dat mevrouw Prenger op mijn lijst van Beter voor Rijswijk.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit mij geheel aan bij de woorden van mijnheer Loof. Niets aan toe te voegen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mijnheer Zoghbi van Wij. Rijswijk.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Ik had eigenlijk de vraag ook hoe de portefeuillehouder kijkt naar wat er in het amendement staat over de positieve steun en wat ze daarmee kan. Dus daar was ik eigenlijk wel naar benieuwd, dus de vraag werd al toegelicht, dus ik wacht nog, wij wachten heel even af wat wethouder gaat zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. We hadden begrepen dat de portefeuillehouder inmiddels al in gesprek is geweest of in gesprek is met de vereniging en wij zijn erg benieuwd wat er tot nu toe is bereikt en we wachten de beantwoording op deze motie af van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u wel, voorzitter. De ChristenUnie heeft vragen over deze motie. Het begint al met de titel: help Welgelegen uit de brand alsof deze motie daadwerkelijk de oplossing gaat regelen. Als de motie had geheten: onderzoek naar Welgelegen of iets dergelijks, dan was het verwachtingsmanagement beter geweest. Was het verwachtingsmanagement richting de tennisvereniging geweest: we willen wel een extra stap zetten om te kijken of het mogelijk is. Maar het klinkt nu in de motie en daar moeten de indieners mij in beantwoorden, alsof het überhaupt wel gaat gebeuren. Het gaat wel lukken. En zoals D66 ook al zei, het is de landgoederen zone, er zijn gewoon strenge normen over geluidsoverlast die niet overtreden mogen worden. En stel je nou voor als er eruit komt, ja, we moeten toch voor 30 k of 50 k grote schuttingen omhoog zetten en die helpt niet genoeg, dan zit die tennisvereniging nog meer in de problemen. Dus help mij uit de brand, indieners, en geef mij duidelijkheid. Is dit nou alleen maar een onderzoek en extra gesprekken of is het daadwerkelijk echt we gaan alles eraan doen, als maar die tennisvereniging overeind blijven. Want er is ook nog zoiets als de markt. We kunnen ons best doen als raad, maar er zijn ook grenzen aan.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen, u heeft een heldere vraag. Ik geef het woord aan mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Laat ik vooropstellen dat ik het heel fijn vind dat de VVD nu opkomt voor een ondernemer. En zeker hebt u dan mijn steun, maar ik zou het dan ook heel fijn vinden als we straks ook op gaan komen voor al die ondernemers die straks zitten met de zero emissie. Dat vind ik echt wel iets wat belangrijk is. Dus we gaan voorstemmen voor de motie en ik hoop dat het inderdaad mogelijk is voor de ondernemer dat er iets uitgevonden kan worden, waardoor ze wel kunnen padellen. En ik zie het niet als een ondernemersrisico want dat was misschien het woord wat mevrouw Harmsen had willen zeggen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Ik geef graag het woord aan mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, ik kan me in grote lijnen aansluiten bij het verhaal van mevrouw Harmsen. En ja, positief meedenken als gemeente kan natuurlijk altijd. Ik ben alleen een beetje verbaasd dat we dat in een raad per motie moeten gaan doen, dus ik ben ook erg benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Dan ga ik het woord geven aan de heer Smith van GroenLinks.

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks heeft ook kennisgenomen van de motie maar wil daar bij de indieners toch wel het volgende over weten. Maar eerst even toch voor de duidelijkheid, corrigeer me als het niet klopt. Als wij het goed begrijpen, betreft het hier één commercieel ondernemer die in de aanpassing van haar product van tennissen naar padellen tegen juridische beperkingen oploopt en in dit geval van de geluidsregelgeving en dat deze ondernemer aan de gemeente, die zich aan diezelfde juridische restricties dient te houden, vraagt om mee te denken om samen op zoek te gaan naar eventuele creatieve maatregelen om toch hun activiteit te kunnen uitbreiden, is dit ongeveer de strekking van het verhaal? Mijnheer Loof schudt nee. Zal ik gelijk even vragen, mevrouw de voorzitter, of mijnheer Loof kan reageren.

De voorzitter: Mijnheer Loof.

De heer Loof: Ja, voorzitter, dank voor het woord. Uitbreiding, er is geen sprake van uitbreiding, dat wil ik ook eventjes heel duidelijk zetten, dit is geen uitbreiding, dit is gewoon de bestaande activiteiten die er nu zijn. Er zijn een tijd geleden die heel logisch de markt volgend, de wensen van de consument volgend, padelbanen neergezet. Daar is namelijk heel grote vraag naar nu, maar dit is niet alsof nu de tennisvereniging wil uitbreiden op dit moment en dat er daarom ineens contact wordt gezocht met de gemeente. Dat is zeker niet het geval. Dus ik wil even die nuance wel even verduidelijkt hebben.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Ik heb u de gelegenheid geven om te verhelderen, zodat het debat ook snel gevoerd kan worden. Ja. Mijnheer Smith.

De heer Smith: Dank u wel. Ik vind aanvraag van verlengen van tijdverlenging, eventueel wel uitbreiding. Maar ik wil dat toch even zeker weten. Een vraag voor de Rijswijkse VVD: is de Rijswijkse VVD het dan wel met ons eens dat als een ondernemer, zoals wij veronderstellen, al mogelijkheden binnen de grenzen van de wet al heeft verkent, het voor de gemeente dan best wel ingewikkeld is om in te gaan op het verzoek om alsnog naar creatieve oplossingen te zoeken. Met andere woorden: wat verwacht de ondernemer dan nog meer van de gemeente dan zij zelf al heeft gedaan? Hierbij ook rekening houdend met de vraag hoe ver de rol van de gemeente reikt om een individuele ondernemer te ondersteunen in een zoektocht naar uitbreiding, toch tijduitbreiding van haar activiteiten? En zijn de indieners het met GroenLinks eens dat het hier toch over een ondernemersrisico gaat, over ondernemersrisico gesproken worden als het juridisch niet mogelijk blijkt om bedrijfsactiviteit uit te spreken. Ik wil het hier eventjes bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smith. Dan ga ik kijken naar het college. Geef ik graag het woord aan wethouder Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank. Laat op de avond een motie vreemd aan de orde die bijna behandeld wordt als een raadsvoorstel. Maar goed, fijn voor de Rijswijkse VVD, denk ik, dat hij zo serieus werd genomen. Want het is ook heel belangrijk. En alle gekheid op een stokje, ik heb inderdaad, waar de Partij van de Arbeid al aan refereerde, contact gehad met ondernemers in kwestie. Ik heb goed contact met hen, durf ik te zeggen, wij weten elkaar telefonisch en via de app goed te vinden. Ik heb een gesprek met hen gevoerd naar aanleiding van het verhaal dat zij inderdaad een meting hebben gehad ergens in 2022 in tijden van een ontheffingsweek dat er een padeltoernooi plaatsvond. Daar is toen een meting gedaan door de ODH. We hebben vanuit Rijswijk het verzoek gedaan, het verzoek neergelegd bij de ODH om een nieuwe meting te doen. Ik heb daar nog geen reactie op gehad, maar dat verzoek ligt er al wel. Het is belangrijk om te benadrukken verder dat wij geen adviseurs zijn in dit verhaal. We hebben wel de ondernemers in kwestie geadviseerd om een adviseur te raadplegen voor extra maatregelen tegen geluidsoverlast. Dat doen zij ook, ze nemen dit heel serieus. Hun onderneming staat natuurlijk niet op het spel, maar daar is wel wat mee van doen, financieel gezien. Maatregelen die zij eventueel willen treffen zelf op het park, die kunnen ze als concept aanvraag bij de gemeente indienen, dan wordt die besproken alvorens zij heel veel werk verricht om een volledige vergunningsaanvraag in te dienen. Tegelijkertijd zijn de bouwkundige aanpassingen in landgoederen zones minimaal. Dat is ook zo omdat u als raad vastgestelde kaders heeft en daarmee is de situatie in de landgoederen zone complex. Ik heb dat ook aan ondernemers nog eens een keer aangegeven in het gesprek dat ik met hen heb gevoerd. Daarnaast loopt er momenteel een bezwaar tegen de oplegging van een last onder dwangsom. Dat bezwaar wordt nog wordt nog behandeld en over die lopende procedure kan ik geen inhoudelijke mededeling doen. Ik kan wel uw raad uiteraard op de hoogte houden over de voortgang wanneer ik

daar voortgangsdingen over te melden heb. We staan dus in nauw contact met deze ondernemer. We zijn in gesprek met de ODH om een nieuwe meting te laten doen. Dus ik denk dat we daarin toch, dat ik mag zeggen dat ik daar een positieve houding heb naar deze ondernemer toe en dat ik van mening ben dat ze een mooi park hebben liggen met een mooie sportfaciliteit en dat ik die graag behoud in onze stad. Voorzitter, tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Ja, dank u wel, wethouder Bentvelzen, voor uw eerste termijn. Ik kijk voor de tweede termijn naar uw raad. Mijnheer Loof, wilt u het woord voeren?

De heer Loof: Ja, dank, voorzitter. Ik wil nog kort reageren op enkele punten die in de eerste termijn zijn ingebracht te beginnen met de ChristenUnie. Verwachtingsmanagement kunt u wel aan mij toelaten. Ik heb prima contact met deze ondernemer en ik heb echt niet aan de ondernemer laten weten dat door deze motie de hemel openbreekt, om het eventjes te zeggen, en alles is opgelost. Dus daar hoeft u zich echt geen zorgen over te maken. Ik snap uw punt, kan ik begrijpen, over de titel wanneer er geen contact zou zijn geweest met ondernemer, maar die is hier wel. Dus wat dat betreft hoeft u zich geen zorgen te maken. Daarna wil ik ook wel wegnemen, zegt u het vooral als ik dat verkeerd heb begrepen, maar er zitten geen kosten voor de gemeente aan als hier zo iets uit zou rollen en de ondernemers zelf zijn meer dan bereid om te investeren zodat ze het park, wat ze met heel veel plezier exploiteren, dat heb ik ook gemerkt gewoon, duurzaam in de toekomst kunnen voortzetten. Dus dat is allemaal op kosten voor het park zelf. De gemeente gaat dat niets kosten. Ik vraag alleen dat de gemeente positief meedenkt, adviseert als zij vragen hebben en dat soort dingen, omdat we dit park gewoon willen behouden. Daarnaast zit het er al echt honderd jaar, zo iets, altijd zonder problemen, niets aan de hand. En je mag dan ook wel, vind ik, als gemeente en als overheid vind ik dat je daar dan ook wel coulant mee moet omgaan door, zoals ik zeg, mee te denken. Even kijken, ik moet toch nog heel even zeggen, op mevrouw Kames, nou, dank in ieder geval voor de complimenten meedenken met ondernemers. Gelukkig doen we dat ook, waaronder over de zero omissie zones, want doet u met mijn collega Oelen en de wethouder doet dat op dit moment al. Dus ik denk dat dat helemaal goed komt en dat we elkaar daar wel in vinden, ook met meedenken met ondernemers. Ik denk dat ik dan alles, even kijken, heb gehad. Ik denk dat ik alles wel zo heb beantwoord. Is het zo duidelijk? Dan hoor ik het zo nog wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter. Uit de reactie van de wethouder blijkt wel dat de gemeente meer dan genoeg doet in deze kwestie en ik denk dat we ook niet verder moeten gaan dan dat. Want het gaat inderdaad om wettelijke regels en het gaat niet alleen om het belang van een ondernemer, maar ook van omwonenden en het lijkt mij ook niet goed om ons als raad dan met dit soort individuele kwesties te gaan, of om ons daarover uit te spreken. Dus wij zullen de motie niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Zijn er anderen raadsleden? Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Aangezien er gevraagd werd naar de indieners en wij ook er opstaan. Zoals in het stuk, gaat het inderdaad over de balans tussen de omwonenden en de ondernemers. Ga je zo zeker een ondernemersrisico. Dat wordt ook netjes aangegeven dat we er niet zijn om alle ondernemingsrisico weg te nemen als gemeente. Maar ik wil nog wel even toelichten, in het verleden zijn er gewoon gevallen geweest waarin een ondernemer hier binnenloopt en met name nee te horen krijgt en niet wat kan er wel? Daar hebben wij regelmatig ook moties dan wel inbreng over gedaan want we gaan niet uit van het kader wat er in de wet staat, maar denk mee. Dat doen we bij dienstverlening naar burgers, hebben we daar een omslag om gemaakt. Bij ondernemers willen we die ook graag maken en daar is dit een logisch vervolg van, binnen wat er wettelijk kan en met ook rekening houdend met omwonenden.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan kijk ik naar mijnheer Zoghbi van Wij. Rijswijk.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben eigenlijk geluisterd naar de wethouder. Daarin gaf ze aan dat de gesprekken gaande zijn, dat er een aanvraag gedaan is voor een nieuwe meting. Daar wil ik nog wel een vraag, wanneer is die aanvraag gedaan? Is dat kortgeleden? Dus wat is de verwachting dat we daar antwoord op krijgen? En eigenlijk heb ik geen, van de heer Loof de reflectie op de beantwoording van de wethouder gemist in deze. Dat was eigenlijk ... Dus zie ik eigenlijk niet wat de motie nog toevoegt aan wat de wethouder heeft verteld. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. De heer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Voorzitter, dank u wel. De beantwoording van de wethouder gehoord hebbende, kunnen we daaruit opmaken dat de wethouder in gesprek is met de ondernemer, dat er wordt geadviseerd wat heeft stappen kunnen zijn en die worden ook inmiddels genomen. Gezien deze beantwoording zullen wij deze motie niet steunen, want naar onze mening wordt er door de wethouder genoeg in gang gezet om de ondernemers zo goed mogelijk te helpen bij dit probleem.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Mijnheer Smith van GroenLinks.

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat wij ons wel aan kunnen sluiten bij de heer Van Enk en de heer Van der Veer. Niet misverstaand dat GroenLinks staat echt voor gezond ondernemerschap en wel in een gezonde stad en daar horen de normen bij die nu gesteld zijn. We zijn wel verrast dat er al verregaande gesprekken bezig zijn. Vinden we aan de ene kant goed om te horen, aan de andere kant hopen we niet dat dit precedenten schept bij andere ondernemers die denken van wij kunnen hier misschien ook wel mee aan de slag. Trouwens, in de motie staat ondernemers in plaats van ondernemer. Betreft het hier meerdere ondernemers, is dan eigenlijk mijn laatste vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smith. Ik kijk naar mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de woorden van de heer Van Enk.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat mijnheer Loof naar de interruptietafel loopt, u wil het woord voeren?

De heer Loof: Ja, dank, voorzitter. Ik wachtte gewoon heel even, zodat ik niet drie keer hoefde te lopen. Het is niet an sich een interruptie, maar ik had wat vragen die ik nu op mijn laptop heb staan.

De voorzitter: Het is kwart voor twaalf, inderdaad vrij laat.

De heer Loof: Ik kreeg de reflectie vraag van vanuit Wij. Ik denk dat het wel ... Het is belangrijk, vind ik, om ook een signaal als raad te geven in dit soort gevallen. Het is heel goed dat de wethouder, dat ik dat net hoor, dat de wethouder goede gesprekken heeft met de ondernemer, maar ik denk dat het ook belangrijk is dat dan juist ook de raad laat zien dat we dat steunen, dat die gesprekken plaatsvinden en dat daar ook vanuit deze raad als volksvertegenwoordiging positief een geluid aan wordt gegeven. En ik moet toch ook een beetje zeggen, we hebben net tweeënhalve uur gepraat over voorstellen en wijzigingsvoorstellen om die in te trekken om het uiteindelijke voorstel uiteindelijk goed te keuren. Wat is er meer signaalfunctie dan wat we net tweeëneenhalf uur hebben gedaan? Toch eventjes zeggend naar enkele mensen hier zo die zeggen ja, er worden al gesprekken gevoerd, dus dit is niet nodig. Nou ja, goed. Ik denk dat mijn punt wat dat betreft is gemaakt. De ondernemersvraag van GroenLinks. Dat zit hem in het feit dat de exploitatie van de achter de bar, dat is ook eigenlijk een andere ondernemer. Dus ik denk dat ik in het kader van het gesprek dat ik

daar heb gevoerd hoorde ik, we zitten hier natuurlijk met het park, maar er zit ooit exploitatie achter de bar, toen ik de motie opschreef ondernemers van gemaakt. Maar in principe zie ik het park gewoon als één. Daar zit gewoon één onderneming die graag door wil. Tot zover.

De voorzitter: U handhaaft de motie?

De heer Loof: Ik handhaaf de motie, ja.

De voorzitter: Even helderheid krijgen voor de stemming. Dan zijn we aan het einde van het tweede termijn. Kijk ik naar wethouder Bentvelzen, wilt u nog een vraag beantwoorden van mijnheer Zoghbi.

Wethouder Bentvelzen: Voorzitter, kort, want ik heb nog een vraag van de heer Zoghbi liggen wanneer die aanvraag bij de ODH gedaan is. Dat is ergens eind september geweest, uit mijn hoofd zeg ik dat, zo'n week of drie geleden. Ik weet niet wat het tijdsbestek is wanneer de OFH moet reageren op mij, maar ik hoop dat ze dat snel doen. Misschien dat de avond vanavond helpt. En mijnheer Smith, die nam de woorden in de mond: verregaande gesprekken. Ik heb een gesprek gevoerd met deze ondernemers één gesprek face to face, om precies te zijn en een telefoongesprek. Ik heb ook meer te doen, dus zo vergaand is het niet. Ik heb hem gewoon goed geattendeerd op een onafhankelijk adviseur. Neem die in de hand. Zorg dat je wat kan doen aan die decibellen die je nu overschrijdt en ik vanuit mijn positie kan ik één ding doen en dat is de ODH verzoeken om alsjeblieft een nieuwe meting te doen, omdat die misschien niet helemaal fair play is in de zin van een week waarin er een vergunningsaanvraag is geweest dat ze een padeltoernooi hadden. Dat is gewoon tegenover een ondernemer niet eerlijk en als er iets niet eerlijk is, dan word ik daar altijd een beetje kriebelig van. Dus dan doe ik daar mijn best voor en voor de rest, voorzitter, kijk ik uit naar de stemming. Dan kunnen we daarna allemaal naar bed.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan lijkt me dit een voldoende debat voor deze motie vreemd aan de orde van de dag. Ik stel voor dat u tot stemming overgaat. Ik zie dat mijnheer Van 't Eind een stemverklaring wil afleggen.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter. Het zal misschien wat verrassend zijn maar ...

De voorzitter: De stemming is al geopend.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, het zal misschien wat verrassend zijn, maar GroenLinks gaat hier verschillend over stemmen, er wordt toch iets verschillend over gedacht. Ik ga voor de motie stemmen omdat de VVD wat mij betreft helder genoeg gemaakt heeft dat dit binnen de kaders van het geluid en binnen de kaders van de afspraken van de landgoederen zone gebeurt en dan is er wat mij betreft niet zoveel mis mee om een signaal af te geven om die ondernemer te ondersteunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank voor uw stemverklaring, mijnheer Van 't Eind. Mijnheer Zoghbi wil ook een stemverklaring.

De heer Zoghbi: Ook wij zullen voorstemmen voor deze motie om extra steun in de rug. Ja, dat is hem.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Met negentien stemmen voor en negen tegen is de motie aangenomen.

14. Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde van de raadsvergadering en ik wil u een compliment geven voor de wijze waarop u toch flexibel omgegaan bent met twee interruptiemicrofoons. Ik vond het mooi om naar te kijken. U heeft wel lang vergaderd over het raadsvoorstel inclusie en diversiteit, maar ik zie ook dat het u allen raakt en daarom is het ook goed geweest dat u die tijd heeft genomen. Ik wens u nog een heel goede nacht en morgen wordt het 22 graden, dus geniet van het mooie weer morgen.

De voorzitter

De griffier

H. Sahin

J.A. massaar